

Rizika použití donucovacích prostředků při zákroku příslušníky bezpečnostních sborů

Milan Stuchlík

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Milan Stuchlík
Osobní číslo:	L22324
Studijní program:	B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Rizika použití donucovacích prostředků při zákroku příslušníky bezpečnostních sborů

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte literární rešerši v oblasti použití donucovacích prostředků.
2. Posuďte současný stav použití donucovacích prostředků příslušníky bezpečnostních sborů.
3. Posuďte rizika použití donucovacích prostředků při zákroku příslušníky vybraného bezpečnostního sboru.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. CONSELHO NACIONAL DE JUSTIÇA; ZANATTA, Camilla; EILBERG, Daniela Dora and MCEVOY Matthev. *Handbook on handcuffs and other instruments of restraint in court hearings: practical guidelines and international standards*. Online. Brazílie: Conselho Nacional de Justiça, 2021. ISBN 978-65-5972-590-8. Dostupné z: <https://www.cnj.jus.br/wp-content/uploads/2022/04/handbook-on-handcuffs-2022-04-20.pdf>.
2. MATES, Pavel; VAVERA, František; ŠKODA, Jindřich a SLABÝ, Antonín. *Veřejné sbory v České republice*. Praha: Leges, 2023. ISBN 978-80-7502-650-7.
3. NOVOTNÝ, Tomáš. *Nesmrtící zbraně a další technické prostředky*. Universum (Euromedia Group). Praha: Euromedia Group, 2021. ISBN 978-80-242-7418-8.
4. ŠTEINBACH, Miroslav; ŠLESINGER, René; ZIMMERMANN, Miroslav; BÍLEK, Milan a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Zákon o Policii České republiky: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-193-6.
5. TUREČEK, Jaroslav; ODLEDOVÁ, Miriam a HAJDÚKOVÁ Tatiana. *Zbrane nsmrtiace a strelné ako donucovacie prostriedky polície*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2021. ISBN 978-80-8054-880-3.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Miroslav Tomek, PhD.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **2. prosince 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne 1. května 2025

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na analýzu donucovacích prostředků bezpečnostních sborů v České republice, s důrazem na Policii České republiky. Cílem práce je definovat a charakterizovat donucovací prostředky, analyzovat rizika spojená s jejich použitím a navrhnout opatření pro minimalizaci těchto rizik. Práce vychází z teoretických přístupů a praktických zkušeností autora, který je příslušníkem ozbrojeného sboru. Rešerše právního rámce a odborné literatury, stejně jako charakteristika bezpečnostních sborů, jsou důležitým základem pro pochopení této problematiky. Praktická část se zaměřuje na identifikaci a posouzení rizik spojených s použitím donucovacích prostředků, přičemž využívá kvalitativní analytické metody, jako je Ishikawa diagram a metoda What – if. Výsledky analýzy slouží jako základ pro návrhy opatření zaměřených na zlepšení výcviku, profesního rozvoje a psychologické přípravy příslušníků Policie s cílem minimalizovat rizika spojená s aplikací donucovacích prostředků v policejní praxi. Součástí práce je také zpracovaný grafický přehled, týkající se použití donucovacích prostředků Policie České republiky. Práce tak přináší nové pohledy na bezpečnostní praxi a poskytuje návrhy pro zajištění bezpečnosti a efektivního výkonu policie.

Klíčové slova: bezpečnost, donucení, prostředek, riziko, sbor, zákrok

ABSTRACT

The bachelor's thesis focuses on the analysis of coercive means used by security forces in the Czech Republic, with a particular emphasis on the Police of the Czech Republic. The aim of the thesis is to define and characterize coercive means, analyze the risks associated with their use, and propose measures to minimize these risks. The work is based on theoretical approaches and the practical experience of the author, who is a member of an armed force. A review of the legal framework and expert literature, as well as the characteristics of security forces, forms an essential basis for understanding this issue. The practical part focuses on identifying and assessing the risks related to the use of coercive means, using qualitative analytical methods such as the Ishikawa diagram and the What – if method. The results of the analysis serve as a foundation for proposing measures aimed at improving training, professional development, and the psychological preparation of police officers, with the goal of minimizing the risks associated with the application of coercive means in police practice. The thesis also includes a compiled graphical overview related to the use of coercive means by the Police of the Czech Republic. In this way, the thesis offers new perspectives on security practice and provides proposals to ensure safety and the effective performance of the police force.

Keywords: coercion, forces, intervention, means, risk, safety

Touto cestou bych rád vyjádřil upřímné poděkování panu doc. Ing. Miroslavu Tomkovi, PhD., za odborné vedení mé bakalářské práce, jeho vstřícný přístup, cenné rady, trpělivost a čas, který mi během celého procesu věnoval.

Poděkování patří také mým nejbližším – za jejich podporu, motivaci, užitečné rady a pochopení, které mi pomáhaly nejen při psaní této práce, ale i během celého studia. Bez jejich trpělivosti a povzbuzení by tato práce nevznikla v podobě, jakou má.

„Snažte se dělat věci co nejlépe a svět si vyšlape cestičku k Vaším dveřím.“ Tomáš Baťa

OBSAH

ÚVOD.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 POSOUZENÍ PRÁVNÍCH NOREM A ODBORNÉ LITERATURY V OBLASTI POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ.....	14
1.1 ZÁKLADNÍ POJMY POUŽITÉ V PRÁCI.....	14
1.2 POSOUZENÍ PRÁVNÍCH NOREM V OBLASTI POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ	17
1.3 POSOUZENÍ ODBORNÉ LITERATURY V OBLASTI POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ	19
2 DONUCOVACÍ PROSTŘEDKY POUŽÍVANÉ PŘÍSLUŠNÍKY BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ	21
2.1 ROZDĚLENÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ.....	21
2.2 CHARAKTERISTIKA DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ.....	22
3 BEZPEČNOSTNÍ SBORY V ČESKÉ REPUBLICE	26
3.1 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	27
3.2 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY	28
3.3 CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY	28
3.4 VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY.....	29
3.5 GENERÁLNÍ INSPEKCE BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ	30
3.6 BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA	30
3.7 ÚŘAD PRO ZAHRANIČNÍ STYKY A INFORMACE	31
4 DÍLČÍ ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI	32
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	33
5 POSOUZENÍ SOUČASNÉHO STAVU POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ PŘÍSLUŠNÍKY BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ.....	34
5.1 OPRÁVNĚNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ.....	35
5.2 POVINNOSTI PŘÍSLUŠNÍKŮ BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ PŘI POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ.....	35
5.2.1 Povinnosti příslušníků před použitím donucovacích prostředků	36
5.2.2 Povinnosti příslušníků během použití donucovacích prostředků.....	36
5.2.3 Povinnosti příslušníků po použití donucovacích prostředků.....	37
5.2.4 Zvláštní omezení u donucovacích prostředků.....	38
5.3 STANDARDNÍ POSTUPY PŘI POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ	39
6 POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ PŘÍSLUŠNÍKY POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY.....	41

7	APLIKACE METOD ANALÝZY RIZIK NA POSOUZENÍ RIZIK PŘI POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ.....	46
7.1	APLIKACE ISHIKAWA DIAGRAMU NA POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ	47
7.2	APLIKACE METODY WHAT – IF NA POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ.....	50
8	NÁVRHY ŘEŠENÍ NA MINIMALIZACI MOŽNÝCH RIZIK	52
8.1	ŠKOLENÍ VE VIRTUÁLNÍ REALITĚ	52
8.2	PRAVIDELNÉ PSYCHOLOGICKÉ ŠKOLENÍ	53
8.3	ZVÝŠENÍ FREKVENCE TAKTICKÝCH A STŘELECKÝCH CVIČENÍ	54
	ZÁVĚR.....	55
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
	SEZNAM OBRÁZKŮ	62
	SEZNAM TABULEK.....	63
	SEZNAM GRAFŮ	64
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	65
	SEZNAM PŘÍLOH.....	66

ÚVOD

Bezpečnostní systém státu tvoří několik základních pilířů, přičemž ochrana území, obyvatelstva a zájmů jsou strategickým cílem každé země. Nejinak je tomu i na území České republiky (dále jen „ČR“), kde tento systém zahrnuje nejen státní aparát, a tedy základní prvky bezpečnostního systému ČR, ale také výkonné složky. Mezi něž patří především bezpečnostní sbory. Právě ty hrají nezastupitelnou roli při zajišťování veřejného pořádku, bezpečnosti a ochrany života i majetku, stejně jako při řešení mimořádných událostí (dále jen „MU“).

Bezpečnostní sbory jsou oprávněny uplatňovat tzv. *potestas coercendi*, tedy donucovací moc, která je využívána v případech porušení právních předpisů. Donucovací pravomoc však nelze vykonávat libovolně, ale výhradně v souladu se zákonem a pouze tehdy, kdy to vyžaduje konkrétní situace. I proto je důležité, aby občané rozuměli pravidlům, za nichž mohou být donucovací prostředky (dále jen „DP“) nasazeny a vnímali je především jako nástroj k ochraně pořádku a jejich bezpečí, nikoli jako prostředek represe.

Z pohledu bezpečnostních složek by mělo jít o krajní řešení, k němuž dochází pouze tehdy, pokud selžou mírnější postupy. I přes skutečnost, že bezpečnostní sbory disponují zákonným oprávněním DP použít, jejich nasazení vyžaduje poměrně vysokou úroveň odborné připravenosti, odpovědnosti a schopnosti adekvátně vyhodnotit danou situaci. Příslušníci musí s těmito prostředky umět správně zacházet, volit jejich vhodný typ i intenzitu tak, aby jejich aplikace nevedla k nepřiměřené újmě na zdraví, či dokonce k ohrožení života. Zvláště to platí pro příslušníky Policie České republiky (dále jen „PČR“), na které bude v praktické části kladen důraz zejména z hlediska rizik spojených s použitím DP. Smyslem toho je předcházet rizikům a eliminovat nežádoucí následky zásahu, čímž se zajistí nejen zákonnost, ale také lidskost výkonu bezpečnostní služby.

Hlavním cílem bakalářské práce je tedy definovat a charakterizovat DP, kterými disponují jednotlivé bezpečnostní sbory působící na území ČR v souladu s platnými právními předpisy a u vybraného bezpečnostního sboru, následně poukázat na možná rizika spojená s jejich použitím.

Dílní cíle práce reflektují požadavky a stanovené zásady na zpracování odborné závěrečné práce a zahrnují:

- provedení literární rešerše o právním rámci a odborné literatuře týkající se použití DP a činnosti bezpečnostních sborů,

- posouzení současného stavu použití DP u vybraného bezpečnostního sboru,
- grafický přehled použití DP příslušníky PČR,
- identifikaci a posouzení možných rizik spojených s použitím DP u příslušníků PČR,
- návrh konkrétních opatření ke snížení rizik spojených s aplikací DP v policejní praxi.

Z pohledu aplikované metodologie práce kombinuje teoretické a praktické přístupy k problematice použití DP bezpečnostními sbory se zaměřením na PČR. V teoretické části je využita metoda literární rešerše, v rámci níž byly analyzovány především právní předpisy a odborná literatura věnující se DP, policejní taktice a zásahům.

Značná část praktické stránky je založena na využití vlastních profesních zkušeností autora, který je příslušníkem PČR, což umožňuje hlubší vhled do problematiky a konfrontaci teoretických poznatků s každodenní praxí. Významným zdrojem informací je také zpracovaný grafický přehled, týkající se použití DP, získané ve spolupráci s Krajským ředitelstvím policie Zlínského kraje.

Pro účely identifikace rizik spojených s použitím DP byly aplikovány dvě kvalitativní analytické metody. Pomocí Ishikawa diagramu (tzv. diagram příčin a následků) byla provedena analýza pochybení příslušníků PČR při použití DP. Metoda What – if pak umožnila modelovat různé hypotetické situace a posoudit, jaké důsledky by mohly nastat v případě nesprávného nebo neadekvátního použití DP. What – if metoda má přispět k posílení bezpečnosti služebních zákroků a k prevenci možných pochybení ze strany policistů.

Výsledky těchto analýz slouží hlavně jako východisko pro návrhy opatření zaměřených na minimalizaci identifikovaných rizik, primárně v oblasti výcviku, profesního rozvoje a psychologické přípravy příslušníků PČR.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 POSOUZENÍ PRÁVNÍCH NOREM A ODBORNÉ LITERATURY V OBLASTI POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ

Právní úprava představuje základní rámec, který určuje podmínky, za nichž lze DP aplikovat a současně vymezuje odpovědnost za jejich případné nepřiměřené použití. Odborná literatura pak poskytuje širší kontext, včetně praktických doporučení, výkladových přístupů a zkušeností z výkonu služby, které napomáhají správnému porozumění a efektivnímu uplatnění těchto prostředků v praxi.

1.1 Základní pojmy použité v práci

Bezpečnost představuje neodmyslitelnou součást zkoumané problematiky. Samotný pojem je však vnímán různými způsoby a každý člověk si pod ním může představit něco odlišného. V obecné rovině existuje řada definic bezpečnosti, které se liší podle autorů i kontextu, ve kterém jsou použity.

Podle Karaffy a jeho kolektivu (2022) lze bezpečnost chápat jako charakteristiku vlastností, které se projevují v rámci určitého vztahu. Bezpečnost je tedy stav, při němž jsou eliminovány potenciální hrozby či rizika, jež mohou působit na daný objekt. (Karaffa et al., 2022) Karaffa dále rozlišuje bezpečnost na subjektivní a objektivní:

- **Subjektivní bezpečnost** je spojena s pocitem bezpečí, který může být výsledkem neznalosti či nedostatku informací o skutečném stavu věcí. Subjekt se tak může cítit v bezpečí, aniž by bral v úvahu reálná rizika nebo aktuální hrozby.
- **Objektivní bezpečnost** naopak znamená, eliminaci všech rizikových faktorů, které by mohly bezpečnost narušit a reflektuje skutečný stav věcí. (Karaffa et al., 2022)

Od pojmu bezpečnost se dále odvozují další termíny jako například bezpečnostní hrozba či bezpečnostní riziko, které rozšiřují a konkretizují možnosti zkoumání této oblasti.

Bezpečnost představuje jednu z klíčových potřeb lidské existence. Je nezbytná pro jeho rozvoj a přežití. O své bezpečí se člověk stará, ať už dělá cokoli. Definovat pojem bezpečnost je těžké i kvůli tomu, že byla jiná v době počátků společnosti a odlišná nyní, což je v éře vysoce vyspělých technologií a dalších prostředků. Můžeme ji definovat jako stav, kdy jsou hrozby a rizika pro systém minimalizovány na co nejnižší úroveň. (Novák, 2014)

Krajní nouze je stejně jako nutná obrana okolnost, která vylučuje protiprávnost jednání. V případě nutné obrany jde o odvrácení útoku konkrétní osoby, zatímco krajní

nouze se vztahuje na odvrácení nebezpečí, které může být způsobeno nejen útokem člověka, ale i jinými okolnostmi. Obě situace mají společné to, že v obou případech musí existovat jasná vůle k odvrácení hrozby, ať už jde o útok nebo jiné nebezpečí. Podle trestního zákona se krajní nouze chápe jako situace, kdy je třeba odvrátit nebezpečí, které bezprostředně hrozí nějakému zájmu chráněnému trestním zákonem jako například život, majetek nebo svoboda člověka. Pro uznání krajní nouze je nutné splnit také několik podmínek. Jednou z nich je, že dané nebezpečí nelze za současných okolností odvrátit jiným způsobem. Příkladem může být situace, kdy je možné vyhnout se hrozícímu nebezpečí například útekem – v takovém případě se již nejedná o krajní nouzi. Další podmínkou krajní nouze je, že následek, který je způsoben při odvrácení nebezpečí, nesmí být zjevně stejně závažný nebo dokonce závažnější než nebezpečí, které hrozilo. Tato podmínka zajišťuje, že čin v krajní nouzi je přiměřený dané situaci. Příkladem jednání v krajní nouzi může být situace, kdy je nutné zastřelit šelmu, která utekla ze zoologické zahrady a ocitla se v obytné oblasti města, nebo když je potřeba rozbít dveře do místnosti, kde se šíří hustý dým, případně rozbít okna v místnosti naplněné plynem, kde hrozí výbuch. V těchto případech je nutné jednat rychle a účinně, aby se předešlo vážnému nebezpečí, které by mohlo nastat. (Hrazdíra et al., 2000)

Za **nutnou obranu** označujeme činnost zaměřenou na odvrácení útoku, jenž bezprostředně ohrožuje zájem chráněný trestním zákonem. Přesnou definici nutné obrany nalezneme v trestním zákoně. Podmínkou této činnosti je, že obrana musí být zaměřena na odvrácení bezprostředně hrozícího útoku a musí být úměrná povaze a intenzitě útoku, což znamená, že nesmí být zjevně nepřiměřená útoku. Proto, aby se jednalo o nutnou obranu, musí být obě tyto podmínky splněny. První podmínkou je tedy útok skutečný nebo přímo hrozící, což znamená, že je v daný okamžik přítomna hrozba porušení chráněných zájmů, proti níž je nutné se bránit. Druhou nutnou podmínkou je zmíněná přiměřenost ke způsobu útoku. Zcela zjevně označuje situaci, která je očividná a nepochybná, což v kontextu nutné obrany znamená, že musí existovat hrubý nepoměr mezi způsobem útoku a obrannými prostředky. Obránce obvykle nemá možnost vybírat si prostředky k obraně a používá ty, které jsou mu momentálně k dispozici. Nicméně, i když si nelze vybírat konkrétní prostředky, stále záleží na tom, jakým způsobem je použije, a zda jejich použití odpovídá míře hrozby, kterou útok představuje. (Hrazdíra et al., 2000)

Odpor představuje záměrné jednání osoby, jehož cílem je zabránit příslušníkovi bezpečnostního sboru v úspěšném dokončení služebního zákroku. Z hlediska charakteru tohoto jednání lze odpor rozdělit do dvou kategorií – aktivního a pasivního:

- **Aktivní odpor** zahrnuje fyzické jednání směřující k přímému znemožnění služebního zákroku. Může se projevovat například útokem na příslušníka, násilným držením rukojmí nebo jinou formou fyzického bránění se zákroku.
- **Pasivní odpor** naopak spočívá v nečinnosti, která znesnadňuje nebo oddaluje provedení služebního úkonu. Osoba při něm aktivně neútočí, avšak úmyslně nespolupracuje – například setrvává v autě a odmítá vystoupit i přes opakované výzvy k opuštění vozidla.

Rozlišení mezi aktivním a pasivním odporem je důležité pro volbu přiměřených DP, které musí odpovídat intenzitě odporu a respektovat zásadu nezbytnosti a přiměřenosti zákroku. (Tureček et al., 2021)

Příslušník je označení pro fyzickou osobu, která působí ve služebním poměru u bezpečnostním sboru. (Česko, 2003)

Riziko lze popsat jako odhadnutelnou míru pravděpodobnosti, že určité nebezpečí nastane, a zároveň posouzení možných následků, které z něj mohou vyplynout. Z toho vyplývá, že k základním kritériím rizik patří právě pravděpodobnost výskytu hrozby a závažnost jejích potenciálních dopadů. (Popov et al., [2016])

Rizika se objevují ve všech oblastech lidské činnosti. Člověka provázela odjakživa, avšak jejich podoba se měnila v závislosti na konkrétní situaci. Například zbraně se během studené války poprvé staly relativní zárukou míru, i když tento mír byl velmi křehký. (Novák, 2014)

Úkon příslušníka bezpečnostního sboru představuje výkon jeho služebních povinností, který probíhá bez použití síly nebo jejího přímého hrozebného projevu. Jedná se o činnosti jako je například ohledání místa činu, zjišťování totožnosti osob či provádění běžné kontroly. Tyto úkony slouží ke zjištění a ověření skutečností bez nutnosti zasahovat proti osobě násilím. (Tureček et al., 2021)

Zákrok se naopak týká situací, kdy je nezbytné ukončit protiprávní jednání určité osoby. Při zákroku příslušník využívá sílu nebo hrozbu jejího použití, aby zajistil splnění zákonných požadavků a obnovil veřejný pořádek. Cílem zákroku je tedy donutit osobu k podřízení se právním normám a předejít dalšímu protiprávnímu jednání. (Tureček et al., 2021)

Zranění představuje změnu zdravotního stavu organismu, která narušuje běžný způsob života a vzniká v důsledku vnějšího vlivu. Tato změna zpravidla neodezní samovolně přirozeným procesem a nedojde k úplnému obnovení funkce organismu bez zásahu. Pro zmírnění či odstranění takového stavu je obvykle nezbytné poskytnutí lékařského ošetření nebo první pomoci. (Šteinbach et al., 2019)

1.2 Posouzení právních norem v oblasti použití donucovacích prostředků

Dosažení vnitřní bezpečnosti je jedním z hlavních cílů, kterých se dotýká každá bezpečnostní strategie ČR. Značný podíl na dodržování těchto cílů mají ozbrojené bezpečnostní sbory. Vnitřní bezpečnost v ČR zajišťují mimo jiné i vnitrostátní právní úpravy.

Zajištění vnitřní bezpečnosti také podléhá právní úpravě bez ohledu na to, zda hovoříme o ústavních zákonech nebo konkrétních zákonech. K nejvýznamnějším lze zařadit následující právní normy:

- **Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky** je nejvyšším právním dokumentem, jenž určuje státní zřízení, rozdělení moci a ochranu základních práv občanů, a do kterého musí být začleněna veškerá další legislativa. Z toho důvodu je zásadní i pro regulaci DP bezpečnostních sborů, protože stanovuje právní kontrolu jejich použití a zabraňuje jejich zneužití. (Česko, 1993a)
- **Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky**, které garantuje ochranu lidských práv a svobod v ČR. Dále omezuje působnost bezpečnostních sborů při užívání DP a stanovuje podmínky, za kterých musí být provedená opatření v souladu s garantovanými právy občanů. (Česko, 1993b)
- **Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky** definuje základní rámec pro zajištění státní bezpečnosti a ochranu klíčových zájmů státu, stanovuje principy a mechanismy pro obranu proti vnitřním i vnějším hrozbám a určuje, jak mohou bezpečnostní orgány využívat své pravomoci (Česko, 1998)
- **Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky**, jenž upravuje strukturu a kompetence ministerstev a dalších ústředních správních orgánů. Dále stanovuje,

jaké orgány mají pravomoc upravovat a kontrolovat činnost bezpečnostních sborů, včetně jejich oprávnění k použití DP. (Česko, 1969)

- **Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů** vymezuje pravidla pro přijetí do služby, kariérní postup, kázeň, hodnocení i zánik služebního poměru. (Česko, 2003)

Následující chronologicky řazené osobité zákony upravují postavení a úlohy jednotlivých ozbrojených i neozbrojených bezpečnostních sborů působících na území ČR:

- **Zákon České národní rady č. 555/1992 Sb., o Vězeňské a justiční stráží České republiky** definuje postavení, pravomoci a odpovědnost této bezpečnostní složky a dále i předepisuje podmínky použití DP. (Česko, 1992)
- **Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky** vytyčuje pravomoci, jejich postavení a odpovědnost při ochraně bezpečnostních zájmů státu. (Česko, 1994a)
- **Zákon č. 154/1994 Sb., o bezpečnostní informační službě**, který určuje její pravomoc, postupy a podmínky pro získávání a využívání informací k ochraně veřejného pořádku a národní bezpečnosti. (Česko, 1994b)
- **Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů** stanovuje pravidla pro spolupráci složek při krizových situacích. Určuje jejich pravomoci a postupy pro efektivní zásah. (Česko, 2000)
- **Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky** stanovuje postavení, pravomoci a činnost PČR jako ozbrojeného bezpečnostního sboru. (Česko, 2008)
- **Zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů** vymezuje pravomoci, postavení a úlohu tohoto nezávislého kontrolního orgánu při dohledu nad činností bezpečnostních složek. (Česko, 2011)
- **Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky** určuje působnost celních orgánů a vymezuje právní rámec pro zásahy celníků a jejich pravomoc zasahovat do práv osob při výkonu své činnosti. (Česko, 2012)
- **Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů** formuluje organizační uspořádání a pravomoci tohoto neozbrojeného bezpečnostního sboru. (Česko, 2015)

1.3 Posouzení odborné literatury v oblasti použití donucovacích prostředků

Mezi stěžejní odbornou literaturu, která v této bakalářské práci slouží jako zdroj informací pro analýzu činnosti bezpečnostních sborů a jejich právního ukotvení, patří publikace zaměřené na organizaci, pravomoci a působnost jednotlivých bezpečnostních složek. Aplikované zdroje detailně popisují strukturu a fungování bezpečnostních sborů.

Níže vybraná literatura se kromě organizačního uspořádání věnuje také právním aspektům výkonu služby, přičemž zvláštní důraz je kladen na zásahy do základních práv občanů, použití DP a další zásadní oprávnění těchto složek.

Publikace "**Veřejné sbory v České republice**" od Pavla Matese a kolektivu přináší ucelený pohled na organizaci, pravomoci a působnost veřejných sborů působících na území ČR, kdy se autoři soustředí zejména na zásahy těchto složek do základních práv osob, včetně omezení osobní svobody, použití DP, zpracování osobních údajů nebo institutu vykázání. Kniha se rovněž věnuje podmínkám, za nichž mohou bezpečnostní sbory provádět zásahy proti majetku a otázce náhrady škody vzniklé v souvislosti s výkonem jejich pravomocí. Důležitou součástí knihy je také rozbor relevantní judikatury, především rozhodnutí správních soudů a Ústavního soudu, které ovlivňují výkon pravomocí těchto složek. Publikace tak poskytuje cenný teoretický i praktický pohled na fungování veřejných sborů v právním systému ČR. (Mates et al., 2023)

Kniha, jejíž autorem je Miroslav Šteinbach a kolektiv s názvem „**Zákon o Policii České republiky (č. 273/2008 Sb.) – Komentář**“ poskytuje podrobný komentář k zákonu č. 273/2008 Sb., který upravuje postavení, pravomoci a fungování PČR jako jednotného ozbrojeného bezpečnostního sboru. Autoři se věnují organizaci a řízení policie, jejím klíčovým úkolům a způsobu spolupráce s ostatními institucemi a orgány veřejné správy. Publikace detailně rozebírá právní podmínky, za kterých může policie například omezit osobní svobodu nebo použít DP a služební zbraň. Dále také upravuje rozsah primárních povinností příslušníků PČR, kdy pozornost také věnuje jednotlivým postupům a oprávněním, kterými policista disponuje. (Šteinbach et al., 2019)

Mezi další odbornou literaturu, která je součástí této bakalářské práce řadíme knihu s názvem „**Vybrané kapitoly o bezpečnosti**“, ve které jsou pod vedením Vladimíra Karaffy přehledně shrnuta zásadní témata spojená s bezpečností. Je strukturována do pěti částí, které postupně objasňují základní principy bezpečnosti, identifikují hrozby a přibližují bezpeč-

nostní politiku ČR. Dále se zaměřuje na právní, strategický a organizační rámec, představuje nástroje k zajištění bezpečnosti a věnuje se i institucím, které se podílejí na mezinárodní bezpečnosti. (Karaffa et al., 2022)

Knih **„Bezpečnostní hrozby a veřejný pořádek“** od Martina Hrinka se zaměřuje na klíčové aspekty bezpečnostní politiky ČR. Autor podrobně analyzuje bezpečnostní systém státu, popisuje jeho fungování a základní úlohy jednotlivých složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“). Zvláštní pozornost věnuje hrozbám, jako je extremismus a terorismus, včetně jejich dopadů na veřejný pořádek. Publikace přináší přehled opatření a strategií, které stát využívá k prevenci a eliminaci bezpečnostních rizik, a poskytuje ucelený pohled na problematiku ochrany společnosti před vnitřními i vnějšími hrozbami. (Hrinko, 2021)

2 DONUCOVACÍ PROSTŘEDKY POUŽÍVANÉ PŘÍSLUŠNÍKY BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ

Předmětem této kapitoly je přehled DP, které jsou v souladu s právními předpisy oprávněni používat příslušníci bezpečnostních sborů. Jednotlivé DP jsou nejprve systematicky rozděleny a popsány s ohledem na jejich účel a specifické charakteristiky. Následně je pozornost věnována standardnímu postupu jejich použití v praxi, jenž vychází z právních rámců a zásad profesionálního výkonu služby.

Donucovací prostředky představují klíčový nástroj, který je bezpečnostním sborům svěřen za účelem zajištění právního rámce umožňujícího efektivní a úspěšné dokončení zákroku. (Mates et al., 2023)

2.1 Rozdělení donucovacích prostředků

Dle zákona č. 273/2008 Sb. o PČR, může policista v souladu se zákonem použít různé DP, pokud je to nezbytné k zajištění bezpečnosti, ochrany života, zdraví, majetku nebo k zabránění protiprávní činnosti. (Česko, 2008) Mezi DP, které má policista oprávnění použít, a které jsou uvedeny v § 52 již zmíněného zákona o PČR:

- hmaty, chvaty, údary a kopy,
- slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- obušek a jiný úderný prostředek,
- vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,
- vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,
- zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,
- vytlačování vozidlem,
- vytlačování štítem,
- vytlačování koněm,
- služební pes,
- vodní stříkač,
- zásahová výbuška,
- úder střelnou zbraní,
- hrozba namířenou střelnou zbraní,

- varovný výstřel,
- pouta,
- prostředek k zamezení prostorové orientace. (Česko, 2008)

2.2 Charakteristika donucovacích prostředků

Hmaty a chvaty jsou fyzické techniky zahrnující různé formy úchopů, držení, pák nebo škrcení. (Kurilovský, 2020)

Hmat lze definovat jako techniku, při níž dochází k uchopení osoby způsobem, který ji dočasně znehybní a zabrání jí v nežádoucím jednání. Cílem hmatu je získání kontroly nad pohybem osoby a eliminace její schopnosti aktivně klást odpor. (Kurilovský, 2020)

Chvat obvykle navazuje na hmat a zahrnuje konkrétní technický prvek sebeobrany, který umožňuje účinnější kontrolu nad osobou. Patří sem například použití páky k omezení pohybu končetiny nebo přehození, jehož cílem je svedení osoby na zem a její bezpečné zpacifikování. Tyto techniky se uplatňují zejména v situacích, kdy samotný hmat nestačí k úplnému zvládnutí osoby nebo k ukončení jejího agresivního chování. (Kurilovský, 2020)

Úder patří mezi DP, které jsou zpravidla zaměřeny na citlivé části těla dané osoby. Tento zásah může být proveden rukou nebo hlavou. Obdobným prostředkem je **kop**, který se liší tím, že je veden nohou. Jedná se o pohybovou techniku, která spočívá v přenosu pohybové energie příslušníka na objekt, proti kterému je tento DP použit. (Mates et al., 2023)

Použití **slzotvorného prostředku** tohoto typu má za cíl zneškodnit osobu, proti níž je zákrok veden, a to omezením její schopnosti vidění prostřednictvím aerosolu vyvolávajícího intenzivní slzení. Zmíněný prostředek může být aplikován buď individuálně jako součást výstroje příslušníka, nebo v rámci koordinovaného zákroku pod jednotným velením, například ve formě slzotvorného granátu. (Mates et al., 2023)

Elektricky zneschopňující prostředek, známý jako TASER je elektrický paralyzér na dálku, který funguje na principu vysílání elektrických pulzů. Pulzy jsou přenášeny prostřednictvím dvou vystřelených elektrod, které paralyzují nervovou soustavu cíle. Taser je navržen tak, aby dočasně znehybnil osobu pomocí elektrického výboje o vysokém napětí, přičemž nezpůsobuje závažná fyzická zranění. (Novotný, 2021)

Obušek slouží příslušníkům bezpečnostních složek k překonání odporu nebo k obraně proti fyzickému útoku. Je navržen pro údery na méně chráněné části lidského těla, kde se nenacházejí životně důležité orgány. Při jeho použití je však přísně zakázáno směřovat údery

na hlavu, krk, oblasti kolem srdce, břicha, ledvin nebo genitálií, aby se předešlo vážným až smrtelným zraněním. (Novotný, 2021)

Obdobným příkladem **úderného prostředku** je tonfa, sloužící k zesílení účinku úderu nebo k udržení bezpečné vzdálenosti mezi zasahujícím příslušníkem a osobou, proti které je zákrok veden. (Mates et al., 2023)

Jedním z příkladů **vrhacího DP** je flashball, který operuje na principu vystřelování dutých míčků vyrobených z měkké gumy na krátké vzdálenosti. Tyto míčky, přestože fungují jako projektily, nejsou schopny proniknout do těla díky své specifické konstrukci. Tato konstrukce zajistí, že při zásahu míček přenáší veškerou svou energii na povrch pokožky. Flashball je určen k dočasnému zneškodnění jednotlivce, proti němuž je zákrok prováděn. (Mates et al., 2023) V podstatě jakýkoli mechanismus schopný vrhat předměty, který současně nespadá do kategorie střelné zbraně podle § 56 odst. 2 zákona o PČR, lze považovat za vrhací prostředek. Příkladem může být vystřelovač lapacích sítí, jehož konstrukční řešení neodpovídá definici střelné zbraně. (Mates et al., 2023)

Zastavovací pás je vyroben z odolných plastových komponentů, které jsou uspořádány do mřížkové struktury, na které jsou umístěny otvory, do nichž jsou vloženy duté kovové hroty sloužící k poškození pneumatik vozidla. Příslušník bezpečnostních složek pás umístí na vozovku a rozvine ho těsně před příjíždějícím vozidlem, které má být zastaveno. (Novotný, 2021)

Zahrazení cesty pomocí vozidla samo o sobě představuje DP, při němž je dopravní prostředek využit jako překážka bránící průjezdu. Kromě těchto prostředků existují i další způsoby, jak vozidlo zastavit nebo mu zamezit v odjezdu. Typickým příkladem je tzv. botička, která mechanicky blokuje pohyb kol. (Mates et al., 2023)

Vytlačování vozidlem se uplatňuje například při nelegálních shromážděních, pokud jejich účastníci ignorují dané výzvy. Plní obdobný účel jako další techniky vytlačování. (Mates et al., 2023)

Vytlačování štítem se obvykle provádí v rámci zákroku pod jednotným velením, avšak lze jej použít i vůči jednotlivci. (Mates et al., 2023)

K **vytlačování koněm** se přistupuje zejména při rozsáhlejších zásazích pod jednotným velením. V praxi jde o koordinovaný postup řady jezdců na koních proti skupině osob, které jednají protiprávně. (Mates et al., 2023)

Služební pes je speciálně vycvičené zvíře, přidělené konkrétnímu policistovi, který zajišťuje jeho dlouhodobou výchovu a důsledný výcvik. V rámci DP je pak tento pes nasazován k vyvolání agresivního chování vůči lidem či jiným zvířatům. (Mates et al., 2023)

Vodní stříkač je prostředek nasazovaný proti shromážděním osob jednajících protiprávně, přičemž jeho použití by mělo nastat pouze v případech závažného narušování veřejného pořádku, poškozování majetku nebo v obdobných situacích. (Mates et al., 2023)

Zásahová výbuška slouží k dočasnému ochromení a znehybnění osoby, proti níž zákrok směřuje. Je tvořena pouzdem, v němž se nachází několik menších výbušek, které postupně explodují. Následné ochromení pachatele je způsobeno zejména silným světelným a zvukovým účinkem. (Mates et al., 2023)

Úder střelnou zbraní se řadí mezi výjimečně používané DP, neboť střelná zbraň nepředstavuje optimální úderný nástroj. Nezbytnou podmínkou pro jeho použití je zabezpečení zbraně proti nechtěnému výstřelu. (Mates et al., 2023)

Naopak **hrozba namířenou střelnou zbraní** slouží jako efektivní prostředek k okamžitému zastavení útoku. Vyjadřuje jasné varování, že v případě pokračování v protiprávním jednání může dojít k použití střelné zbraně přímo proti osobě, vůči níž je zákrok veden. (Mates et al., 2023)

Varovný výstřel musí být proveden do oblasti, kde nehrozí nebezpečí vůči nezúčastněným osobám. Jeho hlavní funkcí je poskytnout důrazné varování, že pokud daná osoba nepřestane jednat protiprávně, může být střelná zbraň použita i přímo proti ní. (Mates et al., 2023)

Pouta slouží k efektivnímu omezení pohybu osob, které mohou představovat bezpečnostní riziko. Ačkoli existuje více typů pout, v ČR se nejčastěji používají řetězková pouta. Tento druh je vyroben z kovu a skládá se ze dvou částí určených k fixaci zápěstí, kdy tyto části jsou spojeny kovovým řetězkem a dále jsou vybaveny západkovým mechanismem, který umožňuje jejich nastavení podle velikosti rukou spoutané osoby. (Conselho Nacional de Justiça et al., 2021)

Prostředky k zamezení prostorové orientace jsou například zatmavené lyžařské brýle či různé krycí pomůcky (např. kápě), zabráňují osobě v orientaci v prostoru. Současně tak mohou snížit riziko útoku nebo zabránit v získání informací, které by neměl mít k dispozici. (Mates et al., 2023)

Veškeré DP uvedené v předchozí části textu jsou nástroje, jež mohou v zákonném rozsahu využít příslušníci PČR. Některé z nich jsou shodné i pro jiné bezpečnostní složky, existují však i takové, které zůstávají specifické výhradně pro určitou instituci. Typickým příkladem je Vězeňská služba ČR, jež disponuje vlastní sadou DP, mezi něž patří zejména:

- expanzní zbraň,
- hrozba střelnou zbraní,
- předváděcí řetízky,
- pouta s poutacím opaskem a
- poutací popruhy. (Česko, 1992)

Expanzní zbraň je specifickým druhem palné zbraně, u níž konstrukční řešení zabráňuje použití kulových nábojů nebo nábojů s hromadnou střelou. Dalším DP je **hrozba střelnou zbraní**, která se vyznačuje tím, že zbraň musí být reálně namířena na osobu, proti níž je zákrok veden, a slouží tak jako výstraha k okamžitému ukončení protiprávního jednání. (Mates et al., 2023)

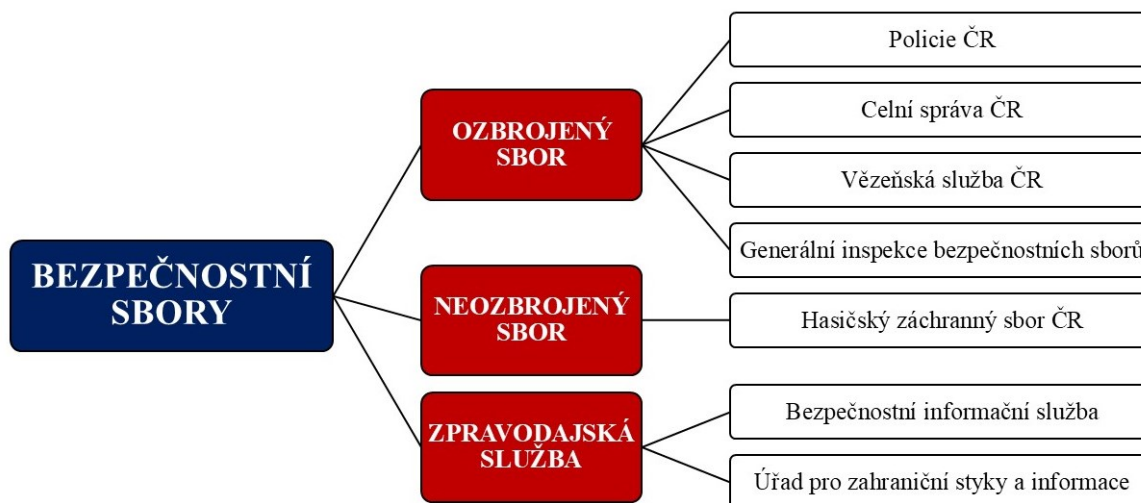
Vězeňská služba může využívat **předváděcí řetízky** při eskortě osob nacházejících se ve výkonu zabezpečovací detence, ve vazbě či ve výkonu trestu odnětí svobody. Zásadní podmínkou přitom je, aby předváděcí řetízky byly nasazeny pouze v situaci, kdy je to nutné k dosažení účelu úkonu. K omezování pohybu osob slouží také **pouta s poutacím opaskem**, která svým charakterem připomínají předváděcí řetízky. (Mates et al., 2023)

Poutací popruhy pak představují další prostředek k omezení osobní svobody, a to zejména v případech, kdy jedinec ohrožuje život či zdraví jiných, úmyslně poškozuje majetek nebo narušuje pořádek a bezpečnost v prostorách spravovaných Vězeňskou službou či v budovách soudů. (Mates et al., 2023)

3 BEZPEČNOSTNÍ SBORY V ČESKÉ REPUBLICE

Jedním ze základních úkolů každého státu je ochrana jeho bezpečnosti. V rámci ČR byl pro zajištění ochrany státu a prosazování zásadních národních zájmů vytvořen bezpečnostní systém, který představuje souhrn institucionálně zakotvených nástrojů sloužících k ochraně státu nebo jeho bezpečnostní strategie. Tento systém zahrnuje různé složky, jejichž činnost a pravomoci vycházejí z platných právních norem. Mezi hlavní subjekty zmíněného systému se řadí i bezpečnostní sbory, které budou v níže uvedených podkapitolách přiblíženy. (Čermák, 2012)

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, definuje základní postavení a strukturu bezpečnostních sborů v ČR. Zmíněné sbory se člení na ozbrojené, neozbrojené a zpravodajské služby (Obrázek 1), přičemž každý z nich plní specifické úkoly v rámci zajištění vnitřní bezpečnosti státu. Příslušník bezpečnostního sboru vstupuje do služebního poměru vůči ČR, přičemž práva a povinnosti státu vůči němu vykonává konkrétní bezpečnostní sbor, u kterého je zařazen. Dále pak uvedený zákon upravuje také například práva a povinnosti příslušníků, podmínky jejich přijetí nebo ukončení služebního poměru a tvoří právní rámec pro fungování bezpečnostního sboru. (Česko, 2003)

Obrázek 1 Rozdělení bezpečnostních sborů

(zdroj: Česko, 2003; zpracování: vlastní)

3.1 Policie České republiky

V souladu s čl. 3 odst. 1 ústavního zákona o bezpečnosti ČR je hlavním posláním policie, jako ozbrojené bezpečnostní složky, zajištění bezpečnosti státu. Tento závazek vyplývá z uvedeného článku, který jednoznačně stanovuje, že ochrana bezpečnosti je klíčovou funkcí PČR při zajišťování pořádku v rámci republiky. (Česko, 1998) Zákon dále staví PČR jako samostatnou bezpečnostní složku v působnosti Ministerstva vnitra (dále jen „MV“) ČR, přičemž současně se PČR podle zákona o IZS z roku 2000 řadí spolu s Hasičským a záchranným sborem (dále jen „HZS“), jednotkami požární ochrany (dále jen „JPO“) a zdravotnickou záchrannou službou (dále jen „ZZS“) mezi jeho základní záchranné složky. (Sadílek et al., 2019)

Konkrétní definici PČR nalezneme v §1 zákona o Policii ČR, kde je popsána jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Pojem "jednotný" znamená, že jde o centralizovaný celek s jednotným vedením a organizací. Přívlastek "ozbrojený" odkazuje na skutečnost, že policie disponuje právem používat služební zbraně a dalších DP. "Bezpečnostní" označuje, že jejím hlavním úkolem je zajištění pořádku, bezpečí a mírového soužití občanů, a vytváření ochrany a stability v rámci společnosti. Výraz "sbor" znamená, že se jedná o skupinu osob, které společně plní dané úkoly podle platné legislativy. (Česko, 2008)

Príslušníci PČR mají obecně stanovené úkoly, které jsou povinni plnit. Mezi tyto úkoly patří zejména ochrana života, zdraví a majetku občanů, prevence před pácháním trestných činů, a v případě, že k trestnému činu dojde, provedení jeho vyšetření, odhalení a spravedlivé potrestání viníků v souladu s platnými právními normami. (Šteinbach et al., 2019)

V souladu s § 20 zákona o PČR, stejně jako ve své monografii uvádí doc. Víšek, že policie zajišťuje součinnost nejen při prevenci a přípravě na MU, ale také při jejich efektivním řešení a odstraňování jejich následků. Jedním z jejích zásadních úkolů je také poskytování technického zázemí, například formou letecké podpory nebo logistické pomoci, v situacích vyžadujících rychlou a efektivní intervenci. Technická podpora je poskytována za předpokladu, že jsou policisté náležitě proškoleni a vybaveni pro specifické typy MU. To zahrnuje materiální zabezpečení, ale i odborné výcviky zaměřené na zvládání konkrétních krizových scénářů. (Víšek, 2012) Policie ČR se účastní záchranných a likvidačních prací (dále jen „ZaLP“) zejména v případech, kdy je ohrožen život, zdraví nebo majetek občanů. Policie tedy nefunguje pouze jako reakční síla, ale i jako preventivní složka, která se snaží minimalizovat rizika ještě předtím, než skutečně nastanou. (Česko, 2000)

3.2 Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor ČR jakožto jeden z bezpečnostních sborů je považován za jednotný z hlediska jeho organizace. Jeho iniciativa spočívá především v zajišťování ochrany života obyvatel, jejich zdraví a současně majetku. (Česko, 2015)

Dále se zaměřuje na ochranu životního prostředí a zvířat. Hasiči bojují s riziky jako požár, živelní pohromy, jiné MU a krizové situace, poskytují technickou pomoc, zasahují při úniku nebezpečných látek apod. Součástí jeho úkolů je i podílení se na udržování bezpečnosti státu a bezpečného prostředí, konkrétně prostřednictvím ochrany obyvatelstva, civilním nouzovým plánováním, svojí účastí v rámci struktury základních záchranných složek IZS a poskytováním pomoci při různých preventivních činnostech. (Hrinko, 2021)

Veškeré výše zmíněné informace o HZS ČR a činnosti tohoto bezpečnostního sboru jsou ukotveny v právním předpisu, a to v zákoně č. 320/2015 Sb., o HZS ČR, ale i v dalších právních normách a vykonávacích vyhláškách. (Česko, 2015)

3.3 Celní správa České republiky

Celní správa ČR plní klíčové úkoly v oblasti výběru cel a daní, dohlíží na dodržování zákonných povinností a zároveň se podílí na zajištění bezpečnostních opatření. Její existence a fungování jsou upraveny zákonem č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky. Řídícím orgánem Celní správy je Ministerstvo financí ČR. (Česko, 2012)

Struktura celní správy je dvoustupňová. Nejvyšší úroveň představuje Generální ředitelství cel se sídlem v Praze, pod něj pak spadá patnáct celních úřadů rozmístěných po celé republice. Ve všech krajských městech funguje jeden celní úřad, přičemž patnáctý, Celní úřad Ruzyně, je specificky určen pro mezinárodní letiště Václava Havla v Praze. (Celní správa České republiky, © 2024)

Celní správa plní významnou roli nejen v oblasti správy cel, ale také ve výběru daní a dohledu nad dodržováním specifických právních předpisů. Její pravomoci se vztahují především na kontrolu zboží dováženého ze zemí mimo Evropskou unii (dále jen „EU“), přičemž rozhoduje o jeho propuštění na celní území EU nebo o jeho zařazení do příslušného celního režimu. (Česko, 2012)

Další významnou oblastí činnosti Celní správy ČR je správa spotřebních a ekologických daní. Kromě daňové a celní agendy se celní správa podílí také na odhalování trestné činnosti související s porušováním daňových a celních předpisů či s drogovou

kriminalitou. Významným úkolem celních orgánů je také dohled nad platbami za užívání zpoplatněných komunikací, nad provozováním hazardních her a kontrolují, zda není propagován nelegální či neregistrovaný hazard. Celní správa má rovněž pravomoc vymáhat určité pokuty a poplatky, které byly uloženy jinými správními orgány, pokud nebyly uhrazeny dobrovolně. To se týká například pokut udělených příslušníky PČR v rámci blokového řízení. (Celní správa České republiky, © 2024)

3.4 Vězeňská služba České republiky

Významným článkem ozbrojených bezpečnostních sborů v ČR je Vězeňská služba, jejíž působnost se vztahuje na celé území státu, pokud zvláštní právní předpis nebo mezinárodní smlouva nestanoví jinak. (Česko, 1992)

Vězeňská služba ČR zajišťuje správu a ochranu vazebních věznic a výkon trestu odnětí svobody, přičemž je zodpovědná za dodržování zákonných podmínek souvisejících s těmito opatřeními. Součástí její působnosti je rovněž správa a střežení zařízení určených pro výkon zabezpečovací detence. Kromě těchto hlavních úkolů se věnuje také dodržování pořádku a zajištění bezpečnosti v budovách soudů, státních zastupitelství a ministerstva spravedlnosti. (Jakubcová a Šugár, 2013)

Generální ředitelství plní roli centrálního řídicího orgánu, který zajišťuje koordinaci společných úkolů, organizuje činnost ostatních jednotek, poskytuje metodickou podporu a provádí kontrolu jejich fungování. Jednotlivé organizační celky vedou ředitelé, jež do funkce jmenuje a z této pozice může také odvolat generální ředitel. Ten se za správné fungování vězeňské služby zodpovídá ministru spravedlnosti. Ministerstvo spravedlnosti nemá pravomoc zasahovat do konkrétních operativních činností Vězeňské služby. Jeho role však spočívá v zajišťování podmínek nezbytných pro efektivní fungování této instituce. Mezi primární úkoly ministerstva patří přidělování finančních prostředků z rozpočtové kapitoly státního rozpočtu, kontrola hospodaření s majetkem státu a dohled nad dodržováním právních předpisů. (Mates et al., 2023)

Ministerstvo spravedlnosti také monitoruje, zda jsou plněny interní předpisy upravující povinnosti příslušníků a civilních zaměstnanců Vězeňské služby při jednání s obviněnými, odsouzenými a chovanci ve výkonu zabezpečovací detence. Tento dohled zahrnuje kontrolu respektování pravidel, která zajišťují správné a zákonné zacházení s uvedenými osobami. (Mates et al., 2023)

3.5 Generální inspekce bezpečnostních sborů

Generální inspekce bezpečnostních sborů (dále jen „GIBS“) je inspekční orgán, jehož hlavním úkolem je identifikovat, odhalovat a prověřovat okolnosti nasvědčující spáchání trestného činu, a také vyšetřovat trestné činy osob, které podle § 2 zákona o GIBS spadají do jeho působnosti. (Česko, 2011) Jedná se o ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož příslušníci vykonávají svou činnost v souladu se zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Na rozdíl od jiných bezpečnostních složek je GIBS charakteristický svou neuniformovaností, což odpovídá jeho specifickým funkcím a povaze činnosti. Generální inspekce bezpečnostních sborů je navíc nezávislý orgán, což zajišťuje, že jeho činnost nemůže být ovlivňována žádným jiným bezpečnostním sborem, jednotlivcem ani funkcionářem. Nezávislost GIBS je dále posílena skutečností, že jde o samostatnou organizační složku státu s vlastní kapitolou příjmů a výdajů v rámci státního rozpočtu. (Mates et al., 2023)

Vedení GIBS je svěřeno řediteli, kterého do funkce jmenuje předseda vlády na návrh vlády a po konzultaci s výborem Poslanecké sněmovny odpovědným za bezpečnostní agendu. Ředitel je za výkon své funkce přímo odpovědný předsedovi vlády. (Mates et al., 2023)

Součástí kontroly činnosti inspekce je mimo jiné dohled nad využíváním odposlechů, monitorováním telekomunikačního provozu a sledováním osob v souladu s trestním řádem. Zahájení takové kontroly vyžaduje oznámení předsedovi vlády, avšak nesplnění této povinnosti nebrání samotnému provedení kontroly ani neovlivňuje její výsledky. (Mates et al., 2023)

3.6 Bezpečnostní informační služba

Bezpečnostní informační služba (dále jen „BIS“) je právně ukotvena zákonem o zpravodajských službách ČR a zákonem o BIS, oba z roku 1994. Jedná se o ozbrojenou zpravodajskou složku státu, která má oprávnění využívat specifické prostředky a nástroje, mezi něž patří například zvláštní zpravodajské techniky či spolupráce s osobami jednajícími v jejím zájmu. (Česko, 1994b)

Pod pojem zpravodajské prostředky lze zařadit aktivity, jako je používání krycích identit a dokladů, sledování osob, odposlechy, pořizování zvukových a obrazových záznamů

či monitorování telekomunikačního provozu. Tyto prostředky může BIS využívat výhradně na základě písemného povolení od příslušných kompetentních orgánů. (Hrinko, 2021)

V současné době podléhají všechny české zpravodajské služby zákonné parlamentní kontrole. V případě BIS vykonává tuto kontrolu Stálá komise pro kontrolu činnosti BIS, kterou tvoří sedm členů Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. (Hrinko, 2021)

3.7 Úřad pro zahraniční styky a informace

Úřad pro zahraniční styky a informace (dále jen „ÚZSI“) je česká zpravodajská služba, jejímž hlavním úkolem je poskytovat včasné, objektivní a spolehlivé zpravodajské údaje určené pro ústavní činitele a státní orgány. Informace pocházejí ze zahraničí a hrají klíčovou roli v zajištění bezpečnosti a ochraně politických a ekonomických zájmů ČR na mezinárodní scéně. (Úřad pro zahraniční styky a informace, © 2023)

Hlavním cílem ÚZSI je chránit ČR před hrozbami, mezi které patří například mezinárodní terorismus, šíření zbraní hromadného ničení a jejich součástí, ekonomická kriminalita, různé formy politického extremismu a další nebezpečné jevy. (Česko, 1994a)

Úkolem služby je shromažďování a vyhodnocování zpravodajských informací, které nejsou dostupné běžnými prostředky, jako je například diplomacie, a které splňují specifická kritéria:

- mají původ v zahraničí, přičemž mohou být získány i na území ČR,
- týkají se oblastí, které jsou předmětem zájmu a sledování ze strany státního vedení,
- jsou neznámé příslušným odběratelům a často jsou získány prostřednictvím specializovaných zpravodajských metod. (Úřad pro zahraniční styky a informace, © 2023)

Cílem ÚZSI je zajistit, aby všechny získané informace byly relevantní, objektivní a včasné, což je klíčové pro účinné rozhodování a ochranu zájmů ČR. (Úřad pro zahraniční styky a informace, © 2023)

4 DÍLČÍ ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část této bakalářské práce se zaměřila na komplexní rozbor problematiky DP z pohledu právní úpravy, odborné literatury i jejich praktického uplatnění příslušníky bezpečnostních sborů v ČR. Úvodní kapitola definovala klíčové pojmy a analyzovala stěžejní právní předpisy upravující použití DP, přičemž zvláštní pozornost byla věnována zákonu č. 273/2008 Sb., o PČR a dalším relevantním normám. Současně byly představeny poznatky a přístupy vycházející z odborné literatury, které poskytují hlubší porozumění této problematice v teoretickém i praktickém kontextu.

Další část teoretické práce se soustředila na samotné DP, jejich systematické členění a popis jednotlivých typů z hlediska jejich účelu, použití a specifik, kdy byl kladen důraz na praktické využití těchto prostředků v podmínkách výkonu služby.

Na závěr byla představena struktura bezpečnostních sborů působících na území ČR. Jednotlivé složky – včetně PČR, HZS ČR, Celní správy, Vězeňské služby, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace – byly stručně charakterizovány, a to především z pohledu jejich postavení v rámci bezpečnostního systému ČR, specifických kompetencí, hlavních úkolů, organizační struktury a rozsahu působnosti při zajišťování vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku.

Teoretická část tak vytvořila ucelený základ pro následnou praktickou analýzu, která se bude zabývat riziky spojenými s aplikací DP v podmínkách výkonu služby příslušníky bezpečnostních sborů.

II PRAKTICKÁ ČÁST

5 POSOUZENÍ SOUČASNÉHO STAVU POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ PŘÍSLUŠNÍKY BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ

Každý příslušník bezpečnostního sboru má oprávnění využít DP a služební zbraň během zákroku, avšak pouze za předpokladu, že byl k jejich použití odborně vyškolen a absolvoval potřebný výcvik. Tato podmínka má zajistit, že dokáže s těmito prostředky zacházet bezpečně, efektivně a v souladu se zákonnými a taktickými pravidly. Správné osvojení technik použití DP a zbraní je klíčové nejen pro ochranu samotného příslušníka, ale také pro minimalizaci rizika újmy na zdraví osob, proti nimž je zákrok veden. (Česko, 2011)

Příslušníci jednotlivých bezpečnostních sborů v ČR disponují zákonem stanovenými oprávněními k použití DP, která se liší podle specifik jejich služebního zařazení a charakteru vykonávaných úkolů (Tabulka 1). Ačkoli základní principy těchto oprávnění jsou obdobné, jednotlivé složky bezpečnostních sborů se odlišují rozsahem pravomocí a podmínkami, za nichž mohou DP využít. (Česko, 1992; Česko, 2008; Česko, 2012)

Tabulka 1 Porovnání DP bezpečnostních sborů

	PČR	Celní správa	Vězeňská služba	GIBS	BIS	HZS ČR	ÚZSI
hmaty, chvaty, údery a kopy	✓	✓	✓	✓	×	×	×
slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek	✓	✓	✓	✓	×	×	×
obušek a jiný úderný prostředek	✓	✓	✓	✓	×	×	×
vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky	✓	×	×	✓	×	×	×
vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně střelných zbraní	✓	×	×	×	×	×	×
zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla	✓	✓	×	✓	×	×	×
vytlačování vozidlem	✓	✓	✓	×	×	×	×
vytlačování štítem	✓	×	✓	×	×	×	×
vytlačování koněm	✓	×	×	×	×	×	×
služební pes	✓	✓	✓	×	×	×	×
vodní stříkač	✓	×	✓	×	×	×	×
zásahová výbuška	✓	✓	✓	×	×	×	×
úder střelnou zbraní	✓	✓	✓	✓	×	×	×
hrozba střelnou zbraní	✓	✓	✓	✓	×	×	×
varovný výstřel	✓	✓	✓	✓	×	×	×
pouta	✓	✓	✓	✓	×	×	×
prostředek k zamezení prostorové orientace	✓	✓	✓	✓	×	×	×
předváděcí řetízky	×	×	✓	×	×	×	×
poutací popruhy	×	×	✓	×	×	×	×
pouta s poutacím opaskem	×	×	✓	×	×	×	×
expanzní zbraň	×	×	✓	×	×	×	×

(zpracování: vlastní)

5.1 Oprávnění příslušníků bezpečnostních sborů

Policisté mají možnost použít DP v případech, kdy je nutné chránit jejich vlastní bezpečnost, zdraví jiných osob, majetek nebo zajistit veřejný pořádek. Stejná oprávnění platí i pro příslušníky GIBS, kteří mohou tyto prostředky aplikovat za stejným účelem – tedy v situacích, kdy je nutné zajistit bezpečnost osob či ochranu majetku. (Česko, 2008)

Širší rozsah oprávnění k použití DP mají příslušníci Vězeňské služby, a to především s ohledem na specifické prostředí výkonu trestu, vazby a zabezpečovací detence. Kromě ochrany zdraví a života či zabránění úmyslnému poškození majetku mohou DP využít také při potlačení pokusů o narušení účelu výkonu trestu, vazby nebo detence. Jejich oprávnění se vztahuje nejen na věznice, ale také na další objekty, kde vykonávají své pravomoci, jako jsou budovy soudů, státních zastupitelství, ministerstev či zdravotnických zařízení mimo věznice. (Česko, 1992)

Celní správa má pravomoc použít DP primárně v souvislosti s ochranou veřejného pořádku v objektech, které využívají celní orgány, ministerstva, finanční správa či Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Kromě toho mohou celníci tyto prostředky použít i k ochraně osob a majetku před ohrožením. (Česko, 2012)

Z tohoto srovnání vyplývá, že zatímco policisté a inspektoři GIBS mají pravomoc využít DP primárně k ochraně veřejného pořádku, osobní bezpečnosti a majetku, u celníků a vězeňských příslušníků je jejich použití vázáno na specifika výkonu jejich služby. Příslušníci Vězeňské služby mohou zakročit nejen proti osobám ohrožujícím bezpečnost a majetek, ale také při narušení pořádku v zařízeních spadajících do jejich působnosti. Celníci pak smí DP využít zejména v prostorách určených pro výkon jejich pravomocí k zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku. (Česko, 1992; Česko, 2008; Česko, 2012)

5.2 Povinnosti příslušníků bezpečnostních sborů při použití donucovacích prostředků

Každý příslušník bezpečnostního sboru je povinen při použití DP dodržovat zákonem stanovené postupy, které upravují nejen samotný průběh jejich aplikace, ale také činnosti, jež mu předcházejí i následují. Tyto povinnosti jsou zakotveny v příslušných právních předpisech a určují, za jakých okolností a jakým způsobem může být DP použit. Před samotným zásahem je nezbytné zvážit přiměřenost a nezbytnost jeho použití, v průběhu

zásahu je pak nutné dodržovat zákonné limity a postupy, kdy po jeho ukončení příslušník musí splnit další povinnosti.

5.2.1 Povinnosti příslušníků před použitím donucovacích prostředků

V souladu s právní úpravou týkající se použití DP je příslušník povinen před jejich aplikací vyzvat osobu, vůči níž zasahuje, k ukončení protiprávního jednání. Součástí této výzvy musí být i varování, že v případě neuposlechnutí přistoupí k použití DP. Tato povinnost však neplatí v situacích, kdy je DP využit k zamezení odjezdu vozidla. Stejně tak lze od výzvy i výstrahy upustit v případech, kdy by jejich realizace mohla vést k ohrožení života či zdraví osob a zároveň pokud okolnosti zásahu vyžadují okamžitou reakci bez prodlení. (Šteinbach et al., 2019)

Zákonná výzva, kterou je příslušník povinen učinit před použitím DP, se standardně skládá ze tří základních částí. První částí je úvodní formulace „Jménem zákona!“, která zdůrazňuje právní oprávnění policisty k zásahu. Následuje konkrétní požadavek směřovaný vůči osobě, například výzva k ukončení protiprávního jednání formulací věty „zanechte protiprávního jednání“ nebo jiné obdobné výzvy. Třetí částí je upozornění na důsledky neuposlechnutí, tedy hrozba použití DP, kdy znění této části výzvy může být „nebo bude proti vám použito donucovacích prostředků“. Přesný typ DP nemusí být v rámci výzvy specifikován, nicméně z taktických důvodů může být v některých případech vhodné jej zmínit. (Šteinbach et al., 2019)

5.2.2 Povinnosti příslušníků během použití donucovacích prostředků

Zásadní povinností a v zákoně uvedenou jako obecnou podmínku, kterou musí příslušníci bezpečnostních sborů při použití DP dodržovat, je zajištění přiměřenosti zásahu. To znamená, že při jejich aplikaci nesmí dojít k způsobení újmy, která by byla zjevně nepřiměřená povaze a míře nebezpečnosti protiprávního jednání dané osoby. Příslušníci jsou tak povinni vždy volit takové prostředky a postupy, které odpovídají konkrétní situaci a minimalizují možné negativní dopady zásahu, ale zároveň, aby zákrok měl vyšší intenzitu než jednání osoby. (Šteinbach et al., 2019)

Jako názorný příklad zákroku, kdy příslušníci dodrželi výše uvedenou podmínku můžeme uvést ten, když policisté byli přivoláni na základně přijatého oznámení, kdy se muž dopouštěl protiprávního jednání tím, že fyzicky a také slovně napadal kolemjdoucí. Po příjezdu hlídky na místo, pachatele vyzvali zákonnou výzvou, aby zanechal protiprávního

jednání, jinak budou použity DP, kdy na toto muž nereagoval a v protiprávním jednání pokračoval. Proto policisté přistoupili k použití DP a za pomoci hmatů a chvatů muže zpacifikovali, svedli jej na zem a přiložili mu služební pouta. Tímto mu zabránili ať už v útěku nebo také v pokračování protiprávního jednání. Jelikož muž neohrožoval kolemjdoucí nebo policisty například nožem, použili policisté nejmírnější účinný prostředek (hmaty a chvaty), který umožnil zvládnout celou situaci bez újmy na zdraví či majetku. Jako nepřiměřeně zvolený DP, by se v tomto příkladu mohlo zdát použití taseru nebo teleskopického obušku.

5.2.3 Povinnosti příslušníků po použití donucovacích prostředků

Jednou z prvních povinností, kterou má příslušník bezpečnostního sboru po použití DP je poskytnutí první pomoci zraněné osobě a zajištění lékařského ošetření. Tato povinnost platí bez ohledu na to, zda ke zranění došlo v důsledku protiprávního jednání dotyčné osoby nebo jako následek samotného použití DP. Zákon stanovuje, že příslušník musí poskytnout nezbytnou pomoc bez ohledu na rozsah zranění. Posouzení jeho závažnosti vychází buď z viditelných známek na těle osoby, chování nebo z jejího vlastního sdělení. Poskytnutí první pomoci musí proběhnout co nejdříve, jakmile to situace umožní a je zpravidla chápáno jako provedení relativně jednoduchých úkonů a opatření, které lze běžně realizovat i bez odborné lékařské kvalifikace. Jejich cílem je minimalizovat rozsah a následky ohrožení života a zdraví postižené osoby. (Šteinbach et al., 2019)

V případě, že by policista tuto povinnost zanedbal, nejenže by čelil disciplinárnímu řízení, ale mohl by být rovněž trestně stíhán za trestný čin neposkytnutí pomoci podle § 150 trestního zákoníku.

Další důležitou povinností příslušníka bezpečnostního sboru po použití DP je co možná v nejkratší době, informování nadřízeného o provedeném zákroku s použitím DP, bez ohledu na to, zda během zákroku došlo ke zranění osoby. Hlášení slouží k předání klíčových informací o zákroku policistou, který použil DP nebo zbraň, svému nadřízenému. Tyto údaje poskytují základní přehled o průběhu zásahu a jsou nezbytné pro následné přezkoumání zákroku v rámci interních kontrolních mechanismů bezpečnostního sboru. V případech, kdy má zákrok závažnější důsledky, je hlášení rovněž důležité pro splnění zákonné notificační povinnosti, kterou má nadřízený příslušníka vůči státnímu zástupci (Příloha P I). Právní úprava navíc umožňuje, aby příslušník oznámil zákrok nadřízenému i prostřednictvím integrovaného operačního střediska. (Šteinbach et al., 2019)

Následně je povinen vypracovat úřední záznam, ve kterém s maximální pečlivostí popíše celý průběh zásahu, včetně okolností a důvodů použití DP (Příloha P II). Příložená dokumentace slouží nejen k evidenci zákroku, ale především jako podklad pro případný objektivní přezkum ze strany kontrolních orgánů bezpečnostních sborů. Cílem těchto kontrol je ověřit, zda příslušník při zákroku postupoval v souladu se zákonem a nedošlo k pochybení či nepřiměřenému použití síly. Důsledné zaznamenání průběhu zásahu je klíčové pro zajištění přehlednosti a zákonnosti policejních postupů. (Šteinbach et al., 2019)

Pro lepší představu těchto povinností můžeme znovu ukázat příklad z policejní praxe, kdy po úspěšném zvládnutí situace a zajištění pachatele policista postupuje v souladu se stanovenými pravidly a nejprve ověřuje, zda osoba utrpěla zranění a zda je nutné zajistit lékařské ošetření. Tuto skutečnost následně oznamuje operačnímu důstojníkovi prostřednictvím hlášené služby. V hlášení uvede klíčové informace, jako je totožnost pachatele, přesný čas zajištění pachatele, důvod zajištění, konkrétní DP, které byly použity a také skutečnost, zda během zákroku došlo ke zranění. Poté o této skutečnosti informuje svého nadřízeného (zpravidla vedoucího oddělení, vedoucí směny, apod.) a zajistí případné svědky události. Po příjezdu na oddělení sepíše úřední záznam o použití DP a zajistí kamerový záznam z osobních kamer policistů, na kterých je zaznamenám jejich postup. Všechny záznamy jsou kontrolovány kontrolními orgány, zda v tomto případě policista postupoval a jednal správně, dle zákona.

5.2.4 Zvláštní omezení u donucovacích prostředků

Příslušníci bezpečnostních sborů podléhají zákonným omezením při použití DP vůči specifickým skupinám osob, které vyplývají z příslušných právních předpisů. Mezi tyto zvláště chráněné osoby patří zjevně těhotné ženy, osoby ve vysokém věku, jedinci mladší 15 let a osoby se zjevnou tělesnou vadou. (Česko, 2012)

Použití DP proti těmto osobám je zakázáno, pokud jejich jednání nepředstavuje bezprostřední ohrožení života či zdraví příslušníka bezpečnostního sboru nebo jiných osob, nevzniká hrozba vzniku větší škody na majetku, což představuje dle trestního zákoníku škodu přesahující 100 000,- Kč a zároveň není možné nebezpečí odvrátit jinými prostředky. Toto omezení reflektuje zásadu přiměřenosti a nezbytnosti, která je klíčová pro zákonné a odpovědné uplatňování donucovacích opatření. (Česko, 2008)

5.3 Standardní postupy při použití donucovacích prostředků

Donucovací prostředky představují nástroj, kterým příslušníci bezpečnostních složek vynucují oprávněná opatření, přičemž jsou povinni zároveň respektovat a chránit lidskou důstojnost a dbát na zachování a prosazování základních lidských práv všech osob. Jejich použití musí být v souladu s právním rámcem či mezinárodními normami a principy upravujícími použití síly. To znamená, že nasazení DP by mělo být vždy krajním opatřením, ke kterému se přistupuje pouze tehdy, pokud byly vyčerpány veškeré jiné dostupné možnosti řešení situace. Jejich aplikace nesmí být běžnou praxí, ale měla by zůstat výjimečným krokem, který je přiměřený konkrétním okolnostem zásahu. (Conselho Nacional de Justiça et al., 2021)

Právní předpisy neumožňují příslušníkům bezpečnostních sborů volit DP dle vlastního uvážení bez omezení. Při zákroku je nutné vybrat takový prostředek, který zajistí dosažení požadovaného účelu a zároveň je nezbytný k překonání odporu či odvrácení útoku osoby, vůči níž je zákrok veden. Volba konkrétního DP proto vždy závisí na okolnostech dané situace. Současně platí, že použití DP nesmí způsobit újmu, která by byla zjevně nepřiměřená povaze a závažnosti protiprávního jednání, jež vedlo k jejich nasazení. Příslušníci bezpečnostních sborů jsou proto povinni postupovat s ohledem na zásady nezbytnosti, přiměřenosti a zákonnosti. (Mates et al., 2023)

Pojem zbraň a pravidla jejího používání jsou upraveny v trestním zákoníku z roku 2009, který specifikuje, kdo je oprávněn zbraň používat, za jakým účelem a jakým způsobem. V kontextu bakalářské práce je klíčové zaměřit se na služební zbraně, jejichž právní rámec je podrobněji upraven v zákoně o PČR. Zákon vymezuje pojmy spojené s použitím zbraní, jako je krajní nouze a nutná obrana, a zároveň stanovuje podmínky, za kterých může být zbraň v praxi použita. Podle § 56 zákona o PČR je zbraň definována jako věcný prostředek, který zahrnuje nejen střelivo a doplňky, ale vnímá se také jako zbraň bodného a sečného charakteru. Zbraň může zahrnovat i výbušniny a předměty s výbušnými vlastnostmi, včetně náloží. (Hrinko, 2023)

Použití zbraně je možné nejen v situacích krajní nouze či nutné obrany, ale také za dalších konkrétních okolností, jako například:

- proti ozbrojenému pachateli, který představuje bezprostřední nebezpečí a neuposlechl výzvy příslušníka PČR,

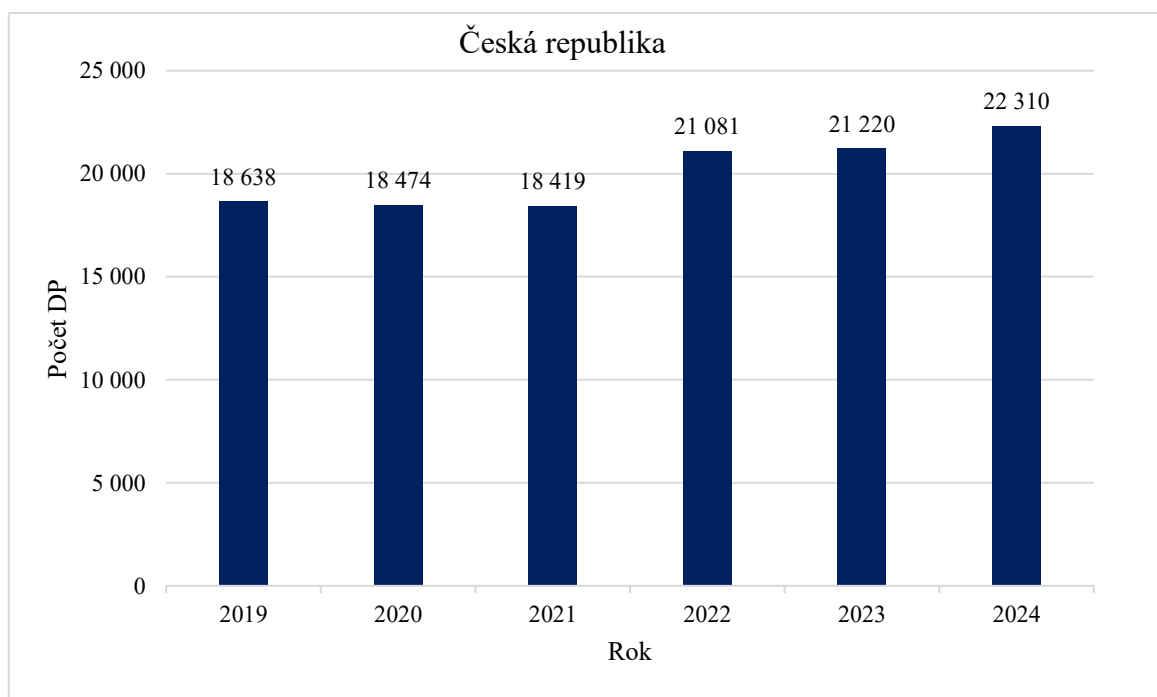
- při překonání aktivního odporu ze strany útočníka, aby bylo možné zajistit efektivní zásah a eliminovat další rizika,
- k ochraně života a zdraví osob, případně majetku nebo k zabránění úniku pachatele, který představuje závažné riziko pro veřejnost. (Hrinko, 2023)

Kromě přímého použití je součástí zákonných prostředků také varovný výstřel, který slouží jako způsob výzvy ke zneškodnění útočníka či k zastavení jeho protiprávního jednání. Z toho tedy vyplývá, že použití služební zbraně není samoúčelné, ale je přísně regulováno za účelem ochrany veřejného pořádku, bezpečnosti nebo života osob. (Hrinko, 2023)

6 POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ PŘÍSLUŠNÍKY POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Kapitola se zaměřuje na přehled využívání DP příslušníky PČR. Získaná data byla poskytnuta ve spolupráci s Krajským ředitelstvím policie Zlínského kraje a čerpána z interního informačního systému, v němž jsou systematicky shromažďovány relevantní údaje. Graficky zpracované ukazatele pokrývají období let 2019 až 2024 a zahrnují, jak celkový počet použití DP v rámci celé České republiky, tak i jejich využití specificky ve Zlínském kraji, ale rovněž i počty zákroků, při nichž došlo ke zranění nebo úmrtí osob. Pro představu bylo vytvořeno i grafické srovnání, které komparuje ve výše uvedeném období celkový počet použitých DP v ČR s celkovým počtem použitých DP pouze ve Zlínském kraji (Příloha P III).

Ve sledovaném období let 2019 až 2024 (Graf 1) lze pozorovat proměnlivý vývoj v počtu případů, kdy policisté ČR použili DP. V letech 2019 až 2021 se tyto počty držely na podobné úrovni, přičemž jejich nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2021. Od roku 2022 však dochází k výraznému nárůstu, který v následujících letech dále pokračuje. Nejvyšší počet použití DP byl evidován v roce 2024. Trend může být ovlivněn různými faktory, např. změny v bezpečnostní situaci, společenské napětí, úpravy policejní metodiky.

Graf 1 Počet použitých DP v jednotlivých letech v ČR

(zdroj: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, 2025; zpracování: vlastní)

Použití DP příslušníky PČR ve Zlínském kraji mezi lety 2019 až 2024 ukazuje kolísavý vývoj (Graf 2). V období 2019 až 2021 se počet těchto případů pohyboval pod hranicí jednoho tisíce ročně, přičemž nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2020. Následně došlo v roce 2022 k výraznému nárůstu, kdy počet zásahů překročil 1 500. V dalších letech pak dochází k postupnému poklesu, kdy v roce 2024 se počet opět přiblížil hodnotám z prvních sledovaných let. Tento vývoj může odrážet změny ve společenské situaci, regionální kriminalitě nebo operační činnosti policie v daném kraji.

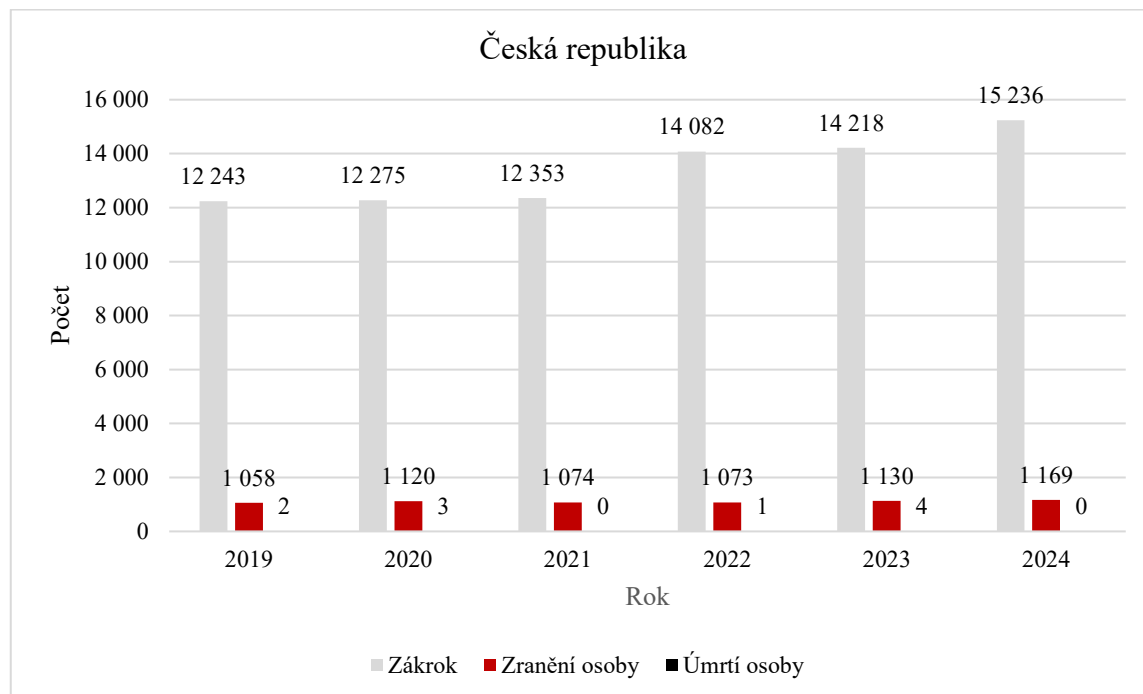
Graf 2 Počet použitých DP ve Zlínském kraji v jednotlivých letech

(zdroj: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, 2025; zpracování: vlastní)

Znázorněné údaje v grafu (Graf 3) dokumentují vývoj v počtu zákroků PČR v období let 2019 až 2024, kde jsou zároveň evidovány i případy zranění a úmrtí osob v jejich průběhu. Z dat vyplývá, že počet provedených zákroků postupně narůstá, přičemž nejvyšší hodnota byla dosažena v roce 2024. Počet zraněných osob se během sledovaného období mírně proměňuje, nicméně zůstává relativně stabilní. Co se týče úmrtí, ty se v některých letech nevyskytují vůbec, avšak například v roce 2023 byly zaznamenány až čtyři takové případy, což představuje nejvyšší hodnotu v rámci uvedeného období.

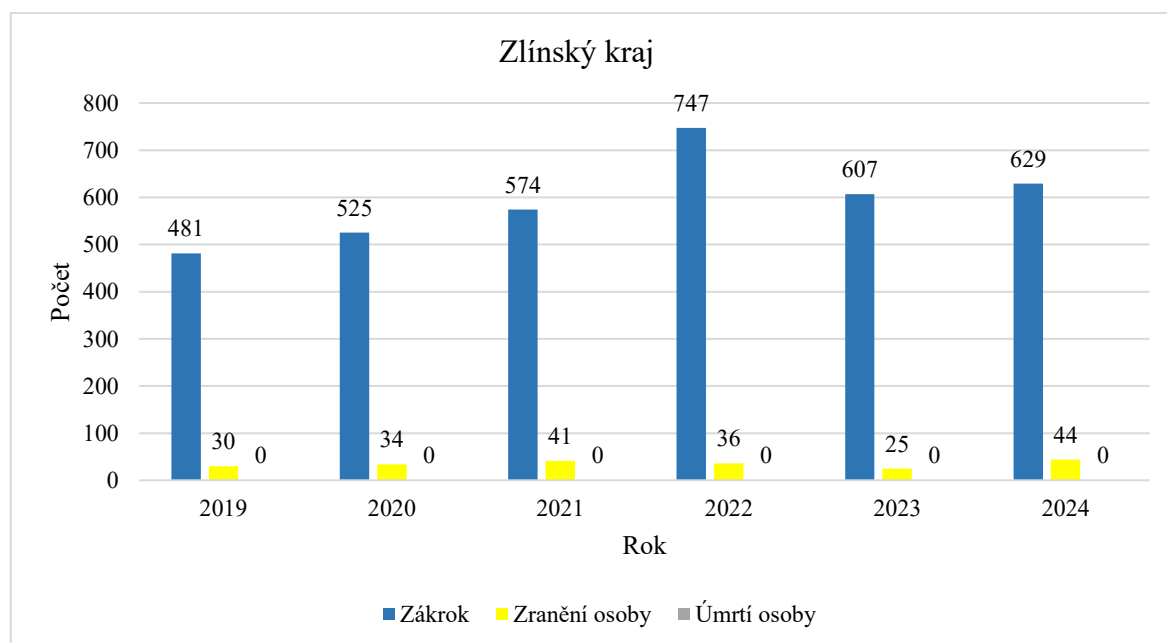
Graficky přehled ze Zlínského kraje za období let 2019 až 2024 (Graf 4) zachycuje vývoj v počtu policejních zákroků a zároveň udává počet osob zraněných během těchto zásahů. Z dostupných dat je patrné, že počet zákroků měl rostoucí tendenci do roku 2022, kdy dosáhl svého maxima. V následujícím roce došlo k mírnému poklesu, ale v roce 2024 opět dochází k nárůstu. Počet zraněných osob v jednotlivých letech kolísá, přičemž nejvyšší

počet byl zaznamenán v roce 2024. Za sledované období nebylo evidováno žádné úmrtí. Zpracovaný přehled, tak poukazuje nejen na intenzitu zásahů, ale i na míru jejich rizikovosti z pohledu dopadu na zdraví zúčastněných osob.

Graf 3 Počet zákroků v jednotlivých letech v ČR

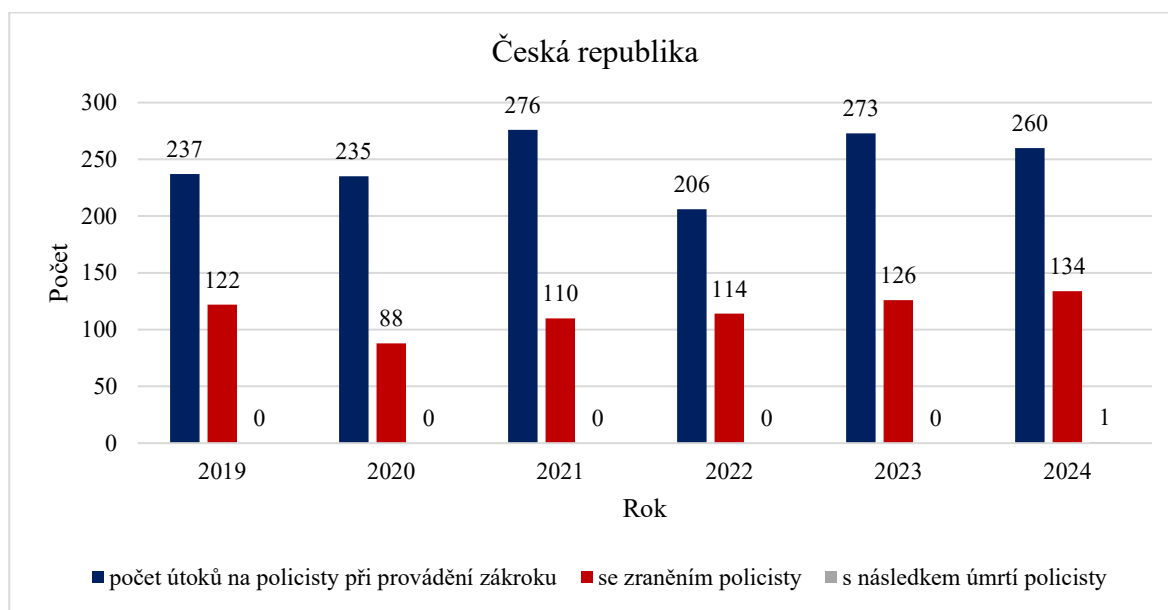
(zdroj: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, 2025; zpracování: vlastní)

Graf 4 Počet zákroků v jednotlivých letech ve Zlínském kraji

(zdroj: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, 2025; zpracování: vlastní)

Přehled útoků na policisty během provádění zákroku na území ČR v období let 2019 až 2024 (Graf 5) ukazuje na proměnlivý vývoj v počtu těchto incidentů. Nejvyšší počet útoků byl zaznamenán v roce 2021, zatímco v dalších letech došlo k mírnému poklesu, avšak celkové hodnoty zůstávají vysoké. Počet případů, při nichž došlo ke zranění policisty, se pohybuje v desítkách ročně, přičemž nejvíce zranění bylo evidováno v roce 2024. Výraznou skutečností je, že v uvedeném období došlo k úmrtí policisty v přímé souvislosti se zákrokem pouze jednou, a to právě v roce 2024.

Graf 5 Počet útoků na policistu v jednotlivých letech v ČR

(zdroj: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, 2025; zpracování: vlastní)

Tabulkové znázornění získaných údajů (Tabulka 3) přináší souhrnný přehled o počtu použití jednotlivých DP příslušníky PČR v období let 2020 až 2024, díky čemuž poskytuje podrobnou analýzu o frekvenci využívání konkrétních typů těchto prostředků. Nejčastěji používanými prostředky zůstávají hmaty, chvaty, údery a kopy, jejichž počet každoročně narůstá, a stejně tak i nasazení pout, kdy jejich použití přesáhlo v roce 2024 hodnotu šesti tisíc případů. Výrazně se zvyšuje i počet případů hrozby namířenou střelnou zbraní, díky čemuž je právě tento prostředek dlouhodobě jedním z nejčastěji využívaných. Oproti tomu jiné prostředky, jako např. vodní stříkačky či vytlačování vozidlem, se v uvedeném období téměř nepoužívají, případně jejich výskyt zůstává ojedinělý.

Tabulka 2 Počet použití konkrétních DP v jednotlivých letech v ČR

Druh donucovacího prostředku	Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Hmaty, chvaty, údery a kopy		11 346	11 557	13 277	13 455	14 125
Zneschopňující prostředek		380	335	372	407	430
Obušek		211	189	186	189	146
Vrhací prostředek, který má povahu střelné zbraně		65	38	142	62	70
Vrhací prostředek, který nemá povahu střelné zbraně		1	1	1	5	1
Zastavovací pás		66	88	103	108	96
Vytlačování vozidlem		5	2	2	2	1
Vytlačování štítem		15	34	92	31	7
Vytlačování koněm		1	0	0	6	3
Služební pes		39	45	34	31	30
Vodní stříkač		1	0	0	0	0
Zásahová výbuška		22	12	14	16	6
Úder střelnou zbraní		5	4	4	4	5
Hrozba namířenou střelnou zbraní		1 067	897	1 122	1 067	1 225
Varovný výstřel		64	52	53	41	45
Pouta		5 131	5 142	5 594	5 727	6 058
Prostředek k zamezení prostorové orientace		55	23	85	69	62
Celkový počet použitých DP		18 474	18 419	21 081	21 220	22 310

(zdroj: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, 2025; zpracování: vlastní)

Celkový počet použitých DP vykazuje v daném časovém rozmezí rostoucí trend, přičemž nejvyšší hodnoty byly zaznamenány v roce 2024. Tento vývoj může být odrazem měnících se bezpečnostních podmínek, zvýšené operativní aktivity nebo proměny přístupu k policejní činnosti.

7 APLIKACE METOD ANALÝZY RIZIK NA POSOUZENÍ RIZIK PŘI POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ

V této kapitole jsou aplikovány vybrané metody analýzy rizik s cílem identifikovat a posoudit rizika spojená s použitím DP příslušníky bezpečnostních sborů. Pro účely této analýzy byly zvoleny metody – Ishikawa diagram a What – if analýza. Obě metody se v oblasti řízení rizik běžně využívají pro svou schopnost systematicky zkoumat příčiny vzniku nežádoucích jevů a umožňují identifikaci klíčových faktorů, které mohou ovlivnit bezpečný průběh zákroku, vzhledem k tomu, že je policejní práce inherentně riziková, protože zahrnuje nejen reagování na nebezpečné situace, ale také aktivní vyhledávání situací, které mohou představovat ohrožení života policisty nebo jiných osob.

Policisté se často setkávají s rizikovými podmínkami, jako jsou tma, neznámé prostředí nebo různé rušivé vlivy, například náhlý hluk nebo nevyzpytatelní kolemjdoucí. V okamžiku, kdy je zásah vnímán jako vysoce nebezpečný (například v případě hrozby zranění či smrti), dochází u jednotlivce k výraznému aktivování sympatického nervového systému, který připravuje tělo na stres a zátěž, což vede k rychlému uvolnění adrenalinu. Hormon zrychluje srdeční tep a dýchání, přičemž krev bohatá na kyslík je směřována do hlavních svalových skupin, jako jsou nohy, trup a paže, čímž se podporují tělesné funkce potřebné pro boj nebo útěk. V tomto stavu jsou však nepodstatné tělesné funkce, jako trávení nebo regenerace svalů, dočasně pozastaveny. (Andersen a Gustafsberg, 2016)

Dle Andersena a Gustafsberga stres ovlivňuje člověka několika způsoby, kdy mezi tyto patří například:

- **zkreslené vnímání,**
- **motorické deficity,**
- **myšlenkové deficity.** (Andersen a Gustafsberg, 2016)

Ve stresových situacích může docházet ke zkreslení smyslového vnímání, což se projevuje například změnou vnímání času (pocit zpomalení nebo zrychlení) a zúžením sluchového vnímání. Podle Andersena se vidění zkresluje snížením periferního vidění, což je důsledkem omezeného prokrvení očí a kontrakcí očních svalů. Oči se zaměřují na zdroj ohrožení, což vede k intenzivnímu soustředění na vizuální detaily, zatímco okolní objekty jsou ignorovány. Tento jev může způsobit, že policisté zaměří svou pozornost pouze na jednu hrozbu a přehlédnou další nebezpečné faktory ve svém okolí. Studie ukazují, že v takových situacích může být zrak policisty zkreslen až o 70 %, což zpomaluje jeho

schopnost rozpoznat jemné pohyby. V důsledku ztráty periferního vidění může reakční doba policisty vzrůst až o 440 %. Tato změna vnímání v kombinaci se zpomalením reakce může negativně ovlivnit schopnost přesného použití zbraně, zejména na krátkou vzdálenost, což má přímý dopad na bezpečnost policistů i veřejnosti. (Andersen a Gustafsberg, 2016)

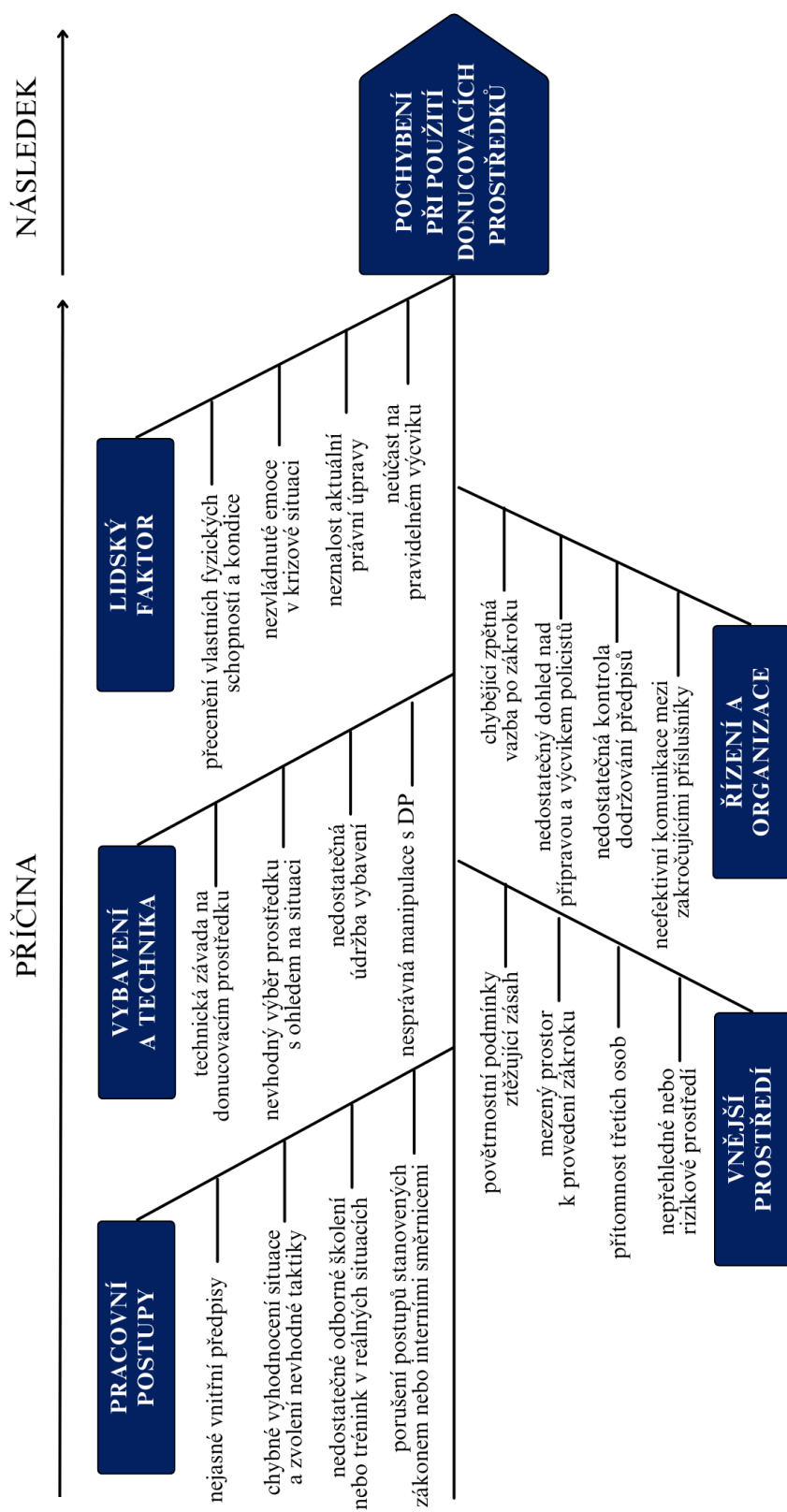
Zvýšení srdeční frekvence a zrychlené dýchání může vést k tomu, že člověk má tendenci zadržovat dech, což negativně ovlivňuje část mozku zodpovědnou za motoriku těla. Rychlý nárůst krevního tlaku a zvýšení prokrvení velkých svalových skupin zlepšuje sílu a hrubou motoriku, což se projevuje v činnostech jako jsou údery, kopání nebo běh – tedy ve funkcích, které jsou klíčové pro boj s pachatelem nebo útěk. Na druhé straně však posílení hrubé motoriky v tomto okamžiku způsobuje ztrátu jemné motoriky, což může narušit koordinaci rukou, prstů a očí policisty. To má vliv na preciznost pohybů potřebných pro efektivní ovládání DP. (Andersen a Gustafsberg, 2016)

Ve stresových situacích reaguje člověk instinktivně, přičemž tyto reakce probíhají automaticky, bez vědomého rozhodování. Během takového stavu hormony způsobují zúžení cév, což vede k poklesu hladiny kyslíku v těle. Zmíněný proces dále omezuje schopnost jedince v oblasti rozhodování, paměti a logického myšlení. V praxi to znamená, že policista může při kritických incidentech jednat způsobem, který není v souladu s ideálními taktickými postupy nebo nevybere vhodný DP. (Andersen a Gustafsberg, 2016)

7.1 Aplikace Ishikawa diagramu na použití donucovacích prostředků

Pro identifikaci potenciálních rizik spojených s použitím DP příslušníky bezpečnostních sborů byl v praktické části bakalářské práce využit Ishikawa diagram (Obrázek 2), známý rovněž jako diagram rybí kosti. Tuto metodu, jejíž struktura připomíná kostru ryby, vyvinul v 60. letech 20. století japonský odborník na řízení kvality Kaoru Ishikawa, který působil v loděnicích Kawasaki a stal se jedním z klíčových představitelů moderního managementu. (Liliana, 2016)

Diagram slouží k systematickému zachycení všech možných příčin vedoucích k určitému problému nebo nežádoucí situaci. Využívá se napříč různými oblastmi k analýze příčin a návrhu opatření k jejich eliminaci. Schéma se obvykle tvoří zprava doleva – hlavní osa znázorňuje problém a od ní se odvíjejí jednotlivé větve, představující hlavní a následně dílčí příčiny. (Liliana, 2016)

Obrázek 2 Ishikawa diagram
(zpracování: vlastní)

Lidský faktor – představuje jednu z nejvýznamnějších proměnných, které mohou vést k chybnému použití DP. Mezi nejčastější příčiny patří přecenění vlastních fyzických schopností a kondice, což může vést k nesprávnému odhadu situace, případně k neadekvátní reakci vůči jednání osoby, proti níž je zákrok veden. Významnou roli hrají rovněž nezvládnuté emoce v krizových situacích – stres, napětí nebo agresivita mohou ovlivnit rozhodovací schopnosti a vést k nepřiměřenému zásahu. Dalším rizikovým faktorem je neznalost aktuální právní úpravy, která může způsobit překročení zákonných mantinelů. K pochybením rovněž přispívá neúčast na pravidelném výcviku, který slouží k udržování fyzické i psychické připravenosti a k osvojení si správných postupů. V neposlední řadě může být příčinou i neefektivní komunikace mezi jednotlivými zasahujícími příslušníky, což narušuje koordinaci zásahu a zvyšuje pravděpodobnost chybného použití prostředků.

Vybavení a technika – technický stav a vhodnost vybavení přímo ovlivňují bezpečnost a efektivitu zásahu. Technická závada na DP jako je porucha u služební zbraně, elektrického paralyzátoru či pout, může vést k neúspěšnému nebo rizikovému průběhu zákroku. K rizikovým situacím dochází také v případě nevhodného výběru prostředku s ohledem na charakter situace, míru nebezpečí a chování zasahované osoby. Dále je nutné zmínit nedostatečnou údržbu výstroje, která snižuje její funkčnost a může vést k jejímu selhání v kritickém okamžiku. Chybnou manipulací se zvoleným DP, ať už z nepozornosti nebo nedostatečné znalosti, může dojít nejen k neúčinnému zásahu, ale i ke zranění osoby, vůči níž je zákrok veden, nebo samotného příslušníka.

Pracovní postupy – Nedodržení nebo nesprávné nastavení pracovních postupů je dalším faktorem, který zvyšuje riziko chybného použití DP. Mezi nejzákladnější chyby patří nesprávné vyhodnocení situace a následné zvolení nevhodné taktiky zákroku, což může mít za následek nepřiměřenou nebo neefektivní reakci. Problémem může být také nejasnost vnitřních předpisů, které příslušníkům neposkytují jednoznačný návod pro konkrétní situace nebo nepochopení daných předpisů příslušníkem. Důležitou roli hraje rovněž nedostatečné odborné školení nebo absence příslušníka na tréninkových jednotkách, zaměřené na modelové situace, případně střelby. V konečném důsledku může k pochybení vést i vědomé nebo nevědomé porušení zákonných či interních postupů, čímž může být překročena hranice zákonného zásahu.

Vnější prostředí – Okolnosti, v nichž k zásahu dochází, mají zásadní vliv na jeho průběh a úspěšnost. Nepřehledné nebo rizikové prostředí, například špatně osvětlené prostory, hustá vegetace nebo členitý terén, mohou zásah komplikovat a zvyšovat riziko

chybných rozhodnutí. Přítomnost třetích osob rovněž ovlivňuje taktiku zákroku a zvyšuje riziko nežádoucích následků, jako je ohrožení nezúčastněných osob nebo například zvýšení stresu u příslušníka (např. přítomností novináře nebo tvorbou video záznamu třetí osobou). Omezený prostor, ať už ve vozidlech či uzavřených prostorách, může omezit možnosti pohybu příslušníků a efektivního použití DP. V neposlední řadě mohou zásah zkomplikovat i nepříznivé povětrnostní podmínky, jako jsou déšť, námraza nebo silný vítr, které negativně ovlivňují viditelnost, stabilitu a přesnost provedení zákroku.

Řízení a organizace – Nedostatečně nastavené a realizované řídicí a kontrolní mechanismy rovněž představují rizikový faktor. Absence pravidelné kontroly dodržování služebních předpisů může vést k jejich formálnímu přehlížení nebo nedůslednému uplatňování. Chybějící zpětná vazba po provedených zákrocích omezuje možnost reflexe a následného zlepšování postupů. Slabý dohled nad přípravou a výcvikem příslušníků, včetně absence pravidelných prověrek odborné způsobilosti, pak vede ke snižování jejich připravenosti a schopnosti efektivně zvládat náročné situace, v nichž je nutné použít DP.

7.2 Aplikace metody What – if na použití donucovacích prostředků

Jako druhou metodou na identifikaci a hodnocení rizik, které mohou nastat při použití DP příslušníky PČR byla zvolena metoda What – if, která umožňuje systematicky zkoumat možné nežádoucí situace prostřednictvím hypotetických otázek, které začínají slovy „co kdyby“ (Tabulka 2).

Přístup je vhodný zejména v případech, kdy existuje řada proměnných a nelze přesně předvídat vývoj situace v reálném čase. Metoda podporuje kreativní myšlení, přispívá k včasnému rozpoznání potenciálních hrozeb a poskytuje prostor pro návrh preventivních opatření. Využitím této analytické techniky lze přispět k posílení bezpečnosti služebních zákroků a minimalizaci rizik spojených s nesprávným nebo neadekvátním použitím DP.

Analýza se zaměřila na pět konkrétních situací, ve kterých může dojít k selhání jednotlivce nebo prostředku – například přecenění fyzických schopností, nezvládnutí emocí v krizové situaci, technické selhání DP, nesprávné taktické vyhodnocení situace nebo samotné neadekvátní použití DP vzhledem k daným okolnostem. Ke každému z těchto scénářů byly přiřazeny možné důsledky jako je ohrožení bezpečnosti osob, ztráta kontroly nad zákrokem, právní odpovědnost nebo ztráta důvěry v očích veřejnosti.

Tabulka 3 Aplikace metody What – if

Co kdyby...	Možný následek	Opatření / doporučení
...příslušník přecenil vlastní fyzické schopnosti a kondici při použití DP?	Nedostatečně zvládnutý zákrok, ohrožení sebe i dalších osob, ztráta kontroly nad situací.	Pravidelné prověřování fyzické připravenosti, kondiční tréninky, realistické sebehodnocení schopností.
...příslušník nezvládl emoce v krizové situaci?	Neadekvátní reakce, použití nepřiměřené síly, zhoršení situace.	Výcvik zvládání stresu a emoční regulace, účast na psychologických školeních.
...zvolený DP selhal (např. neotevření teleskopického obušku, nefunkční slzný sprej)?	Neúčinnost zákroku, zvýšení rizika zranění příslušníka i osoby, ztráta taktické převahy.	Pravidelná kontrola a údržba výzbroje, výcvik alternativních postupů a technik.
...příslušník chybně vyhodnotil situaci a zvolil nevhodnou taktiku?	Neefektivní nebo nebezpečný zásah, zhoršení situace, možné ohrožení života či zdraví.	Rozvoj situačního úsudku, průběžné odborné vzdělávání, trénink reálných modelových situací.
...byl DP použit neadekvátně vzhledem k situaci?	Nepřiměřený zásah, porušení zákonnosti, stížnost, kázeňský nebo trestní postih.	Důsledná znalost právních předpisů a interních aktů řízení, pravidelný výcvik rozhodování v modelových situacích.

(zpracování: vlastní)

Současně byla navržena konkrétní preventivní opatření, jejichž cílem je snížit pravděpodobnost vzniku těchto situací – např. pravidelný výcvik, kontrola výzbroje, rozvoj rozhodovacích schopností nebo zvládání stresových situací.

Díky analýze můžeme hlouběji vnímat možná rizika, která jsou spojena s výkonem služby a podtrhuje význam kvalitní odborné přípravy příslušníků bezpečnostních sborů.

8 NÁVRHY ŘEŠENÍ NA MINIMALIZACI MOŽNÝCH RIZIK

I přes vysokou profesionalitu a odbornou připravenost příslušníků bezpečnostních sborů zůstává výkon jejich služby spojen s řadou rizik, která nelze zcela eliminovat. Především při použití DP, které představují výrazný zásah do práv a svobod osob a je třeba dbát na maximální míru zákonitosti, přiměřenosti a efektivity. Riziko pochybení však zůstává trvale přítomné, neboť je ovlivněno řadou faktorů, od lidského selhání až po nepředvídatelné okolnosti vnějšího prostředí.

Cílem této kapitoly je představit konkrétní návrhy opatření, jejichž realizace může významně přispět ke snížení pravděpodobnosti výskytu nežádoucích situací spojených s nesprávným použitím DP. Tato doporučení vycházejí z výsledků provedené analýzy rizik zpracované v předchozí kapitole prostřednictvím Ishikawa diagramu a metody What – if. Navržené řešení jsou výsledkem osobních konzultací s příslušníky PČR ve Zlínském kraji, zejména s vedoucími pracovníky obvodních oddělení a instruktory služební přípravy, jejichž zkušenosti z praxe výrazně přispěly k odborné relevanci možných opatření.

Prezentovaná řešení nejsou univerzální ani konečná, ale nabízejí možný směr ke zvýšení kvality odborné přípravy, sebedůvěry během zákroku a prevenci chyb v krizových situacích. Jejich implementaci lze posílit nejen bezpečnost příslušníků při výkonu služby, ale také důvěru veřejnosti ve správnost a zákonnost jejich postupů.

8.1 Školení ve virtuální realitě

Virtuální technologie pro školení získávají na popularitě a jsou stále častěji využívány v různých oblastech výcviku. Tento způsob možného procvičování je obzvláště ceněn v profesích, kde chyby v reálných podmínkách mohou vést k vážným rizikům pro životy lidí. Virtuální realita poskytuje bezpečné, efektivní a nákladově nenáročné školení, které lze přizpůsobit specifickým potřebám určité skupiny profesí, mezi které patří například policisté. Instruktory mají možnost ovlivnit různé faktory jako je pořadí nebo složitost představovaného nebezpečí. (Murtinger et al., 2024)

Jedním z klíčových aspektů, který lze ve virtuálním prostředí kontrolovat je stres účastníků výcviku, kdy instruktoři manipulují s faktory, které zvyšují stres, například přítomnost zbraní, hlasité pokyny nebo dokonce nasimulované zranění osob. Díky ovládání virtuální reality mohou školitelé přizpůsobit tréninkovou situaci tak, aby odpovídala individuálním potřebám účastníků. Opakováním reálných scénářů ve virtuální realitě

a získáním zpětné vazby od školitelů, mohou policisté zlepšovat své dovednosti, stabilizovat reakce a snížit pravděpodobnost chyb v krizových situacích. Tento trénink jim také pomáhá získat větší sebedůvěru, zlepšit intuitivní rozhodování a lépe reagovat na stresové podněty spojené s reálnou situací. (Murtinger et al., 2024)

8.2 Pravidelné psychologické školení

Velmi často slýchaným návrhem, jak efektivně minimalizovat rizika spojená s nesprávným použitím DP je zavedení pravidelného psychologického školení zaměřeného na zvládání stresových a krizových situací. Tento návrh reaguje na skutečnost, že lidský faktor sehrává při rozhodování o použití DP zásadní roli, a že právě stres, psychický tlak či nezvládnuté emoce mohou vést k chybnému vyhodnocení situace a následnému pochybení ze strany zakročujících příslušníků.

Psychická odolnost a schopnost zachovat si v krizových okamžicích chladnou hlavu představují základní předpoklady pro zákonný, přiměřený a profesionální výkon služby. Pravidelné školení v oblasti zvládání zátěže by mělo být zaměřeno na rozvoj sebeuvědomění, schopnosti regulace emocí, zvládání akutního stresu, prevenci syndromu vyhoření a zvládání dlouhodobé psychické zátěže spojené s náročným výkonem služby. Součástí těchto školení by měly být nejen teoretické bloky, ale i praktické nácviky modelových situací, práce s různými psychologickými technikami a trénink rozhodování pod tlakem.

Význam tohoto opatření potvrzují také poznatky získané v rámci osobních konzultací s instruktory odborné přípravy příslušníků bezpečnostních sborů působících ve Zlínském kraji. Instruktoři opakovaně upozorňují na skutečnost, že psychická nepřipravenost může v reálných podmínkách zásahu výrazně ovlivnit volbu taktiky a způsob použití DP a tím přispět ke vzniku nežádoucích následků, včetně pochybení či porušení zákonných postupů.

Zavedením pravidelných psychologických školení by došlo nejen ke zvýšení odolnosti jednotlivých příslušníků, ale i ke zlepšení týmové spolupráce, celkové profesionality zásahů a důvěryhodnosti bezpečnostních sborů v očích veřejnosti. Současně by tento nástroj mohl sloužit i jako preventivní opatření proti rizikům právního i morálního charakteru, která se s výkonem donucovacích oprávnění neoddělitelně pojí.

8.3 Zvýšení frekvence taktických a střeleckých cvičení

Jak říká známý citát vojevůdce Suvorova „těžce na cvičišti, lehce na bojišti“, proto může být zvýšení frekvence a důsledné provádění taktických a střeleckých cvičení správným krokem ke snížení možných rizik při používání DP příslušníky bezpečnostních sborů. Pravidelná výcviková činnost představuje zásadní nástroj pro upevnění praktických návyků, prohloubení odborných dovedností a rozvoj schopnosti správně reagovat i v nepředvídatelných a stresových situacích.

Bez dostatečného tréninku ztrácí nejen jistotu v rozhodování, ale také preciznost v samotném provedení DP. Typickým příkladem může být nesprávně aplikovaná páka, která v důsledku nedostatečné praxe může být neúčinná nebo naopak způsobit zranění osobě, vůči níž je zákrok veden. Pravidelné cvičení přispívá k tomu, že si příslušník osvojí jednotlivé techniky na úrovni motorické automatizace, čímž se snižuje riziko chybného provedení a zároveň se zvyšuje celková efektivita zásahu.

Současně roste s každým tréninkem příslušníkův pocit sebedůvěry a odbourává se nervozita spojená s rozhodováním v reálných situacích, díky čemuž se neomezuje pouze na užívání několika DP, u nichž si je jistý správným použitím, ale dokáže volit z širší škály dostupných prostředků podle konkrétní situace, její naléhavosti a míry hrozby. To výrazně zvyšuje flexibilitu a profesionalitu zásahu a zároveň minimalizuje riziko volby nevhodného či nepřiměřeného prostředku.

Taktická cvičení rozvíjejí nejen individuální schopnosti, ale i týmovou spolupráci a koordinaci mezi kolegy. Nácvik modelových situací umožňuje příslušníkům lépe vyhodnocovat potenciální rizika, přizpůsobit taktiku aktuálním podmínkám zásahu a efektivně komunikovat v rámci zákroku. Střelecký výcvik pak rozvíjí dovednosti bezpečné manipulace se zbraní a schopnost jejího správného použití v souladu se zákonnými požadavky.

Zkušenosti a znalosti instruktorů odborné přípravy příslušníků PČR ve Zlínském kraji potvrzují, že pravidelný a kvalitní výcvik má přímý dopad na správnost a přiměřenost použití DP v praxi. Instruktoři dlouhodobě upozorňují, že bez pravidelného rozvoje fyzických a taktických dovedností, může docházet k vyššímu počtu pochybení, která mohou mít závažné právní i etické důsledky.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zaměřila na problematiku použití DP příslušníky bezpečnostních sborů se zvláštním důrazem na PČR. Cílem bylo nejen definovat a charakterizovat DP z právního i praktického hlediska, ale především identifikovat možná rizika spojená s jejich aplikací a následně navrhnout konkrétní opatření k jejich minimalizaci.

Teoretická část práce poskytla ucelený přehled právních předpisů a odborných poznatků, které tvoří základní rámec pro použití DP v podmínkách ČR. Byly analyzovány klíčové zákony, které upravují oprávnění a povinnosti příslušníků bezpečnostních sborů při volbě a aplikaci DP a odborná literatura zaměřená na bezpečnost a bezpečnostní sbory v ČR. Dále byly popsány jednotlivé bezpečnostní sbory, jejich role a specifika, díky čemuž byly položeny základy pro lepší pochopení organizační struktury a odpovědnosti jednotlivých složek, stejně jako pro porozumění zásadních rozhodovacích procesů souvisejících s volbou a použitím DP v různých situacích.

V praktické části byly graficky znázorněny bezpečnostní sbory a DP, kterými tyto složky disponují. Za pomoci analytických nástrojů Ishikawa diagramu a metody What – if byly identifikovány klíčové oblasti, ve kterých může při použití DP docházet k pochybením nebo vzniku nežádoucích důsledků. Analýzy poukázaly zejména na rizika plynoucí z nedostatečného výcviku, psychické zátěže příslušníků, chybných taktických rozhodnutí nebo nejednoznačných situací v terénu.

Zpracovaný grafický přehled v bakalářské práci poukazuje na rizikovost výkonu služby a míru ohrožení, kterému jsou příslušníci PČR během zákroků vystaveni. Ve sledovaném období let 2019–2024 byl v ČR zaznamenán výrazný nárůst v počtu použití DP, přičemž v roce 2024 bylo evidováno o 3 600 případů více než v roce 2019. Ve Zlínském kraji bylo za stejné období evidováno celkem 6 437 případů použití těchto prostředků, což představuje přibližně 5 % z celkového počtu v rámci celé republiky. Zároveň byl zaznamenán rostoucí počet zákroků, při kterých došlo ke zranění příslušníků, přičemž ve sledovaném období byl evidován i jeden útok na policistu s tragickým následkem – smrtí.

Na základě zjištěných poznatků byla navržena opatření směřující ke snížení identifikovaných rizik. Důraz byl kladen na zkvalitnění výcviku, zavedení moderních výukových metod (např. využití virtuální reality), posílení psychologické přípravy příslušníků a zvýšení frekvence a intenzity taktických cvičení. Navrhnutá opatření mají

potenciál přispět nejen ke zvýšení profesionality policejních zákroků, ale rovněž ke zlepšení sebedůvěry příslušníků i důvěry veřejnosti v činnost PČR.

Závěrem lze konstatovat, že stanovené zásady a cíle práce byly naplněny. Kombinací teoretických poznatků a praktických zkušeností se podařilo vytvořit ucelený pohled na rizika spojená s použitím DP a navrhnout smysluplná, v praxi realizovatelná řešení. Práce zároveň otevírá prostor pro další výzkum v oblasti prevence rizik a rozvoj odborné způsobilosti příslušníků bezpečnostních sborů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knihy / monografie

ČECH, Ján, 2012. *Policajná psychológia*. II., Policajná služba. Edícia spoločenských vied. Knižnica psychológie. V Trnave: Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Filozofická fakulta. ISBN 978-80-8105-416-7.

ČERMÁK, Milan, 2012. *Bezpečnostní příprava*. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. Praha: Armex. ISBN 978-80-87451-20-5.

HRAZDÍRA, Ivo; KOVÁRNÍK, Libor a NOVOTNÝ, František, 2000. *Použití zbraně a zákon*. Praha: Eurounion. ISBN 80-85858-83-5.

HRINKO, Martin, 2023. *Prvosledové hlídky policie v systému ochrany měkkých cílů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-931-7.

HRINKO, Martin, 2021. *Bezpečnostní hrozby a veřejný pořádek*. V Praze: Vysoká škola CEVRO Institut. ISBN 978-80-87125-34-2.

JAKUBCOVÁ, Lenka a ŠUGÁR, Ján, 2013. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze. ISBN 978-80-7251-400-7.

KARAFFA, Vladimír; HRINKO, Martin a ZŮNA, Jaromír, 2022. *Vybrané kapitoly o bezpečnosti*. Praha: Vysoká škola CEVRO Institut, z. ú. ISBN 978-80-87125-35-9.

MATES, Pavel; VAVERA, František; ŠKODA, Jindřich a SLABÝ, Antonín, 2023. *Veřejné sbory v České republice*. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-650-7.

NOVÁK, Jaromír, 2014. *Vnitřní a vnější bezpečnost státu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4371-3.

NOVOTNÝ, Tomáš, 2021. *Nesmrtící zbraně a další technické prostředky*. Universum. Praha: Euromedia Group. ISBN 978-80-242-7418-8.

POPOV, Georgi; LYON, Bruce K. a HOLLCROFT, Bruce (ed.), [2016]. *Risk assessment: a practical guide to assessing operational risks*. Hoboken: Wiley. ISBN 978-1-118-91104-4.

SADÍLEK, Zdeněk; PÁLKOVÁ, Barbora a KALAMÁR, Štěpán, 2019. *Krizové řízení a Integrovaný záchranný systém*. Praha: VŠFS. EDUCOpress. ISBN 978-80-7408-192-7.

ŠTEINBACH, Miroslav; ŠLESINGER, René; ZIMMERMANN, Miroslav; BÍLEK, Milan a HLAVÁČOVÁ, Kateřina, 2019. *Zákon o Policii České republiky: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 987-80-7598-193-6.

TUREČEK, Jaroslav; ODLEROVÁ, Miriam a HAJDÚKOVÁ, Tatiana, 2021. *Zbrane nesmrtiace a strelné ako donucovacie prostriedky polície*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave. ISBN 978-80-8054-881-0.

VÍŠEK, Jiří, 2012. *Organizace záchranných činností v České republice*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. ISBN 978-80-7452-028-0.

Elektronické knihy / monografie

CONSELHO NACIONAL DE JUSTIÇA; ZANATTA, Camilla; EILBERG, Daniela Dora a MCEVOY, Matthew, 2021. *Handbook on handcuffs and other instruments of restraint in court hearings: practical guidelines and international standards*. Online. Brazílie: Conselho Nacional de Justiça. ISBN 978-65-5972-590-8. Dostupné také z: <https://www.cnj.jus.br/wp-content/uploads/2022/04/handbook-on-handcuffs-1.pdf>. [cit. 2025-02-02].

Články a elektronické články

ANDERSEN, Judith P. a GUSTAFSBERG, Herri, 2016. A Training Method to Improve Police Use of Force Decision Making: A Randomized Controlled Trial. Online. *SAGE Open*. 6(2). Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/2158244016638708>. [cit. 2025-04-06].

LILIANA, Luca, 2016. A new model of Ishikawa diagram for quality assessment. Online. *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering*. 2016-11-01, vol. 161. ISSN 1757-8981. Dostupné z: <https://doi.org/10.1088/1757-899X/161/1/012099>. [cit. 2025-04-18].

MURTINGER, Markus; UHL, Jakob Carl; ATZMÜLLER, Lisa Maria; REGAL, Georg a ROITHER, Michael, 2024. Sound of the Police—Virtual Reality Training for Police Communication for High-Stress Operations. Online. *Multimodal Technologies and Interaction*. 8(6). Dostupné z: <https://doi.org/https://doi.org/10.3390/mti8060046>. [cit. 2025-04-06].

Legislativní dokumenty

ČESKO, 1969. Zákon České národní rady č. 2 ze dne 8. ledna 1969 o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. Online. In: *Zákony*

pro lidi. © AION CS, 2010–2025, 1/1969. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>. [cit. 2025-03-15].

ČESKO, 1991. Zákon České národní rady č. 553 ze dne 6. prosince 1991, o obecní policii. Online. Znění účinné od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS, 2010–2025, 104/1991. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553/zneni-20250101>. [cit. 2025-01-11].

ČESKO, 1992. Zákon České národní rady č. 555 ze dne 17. listopadu 1992 o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky. Online: Znění účinné od 01.01.1993. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS, 2010–2025, 112/1992. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-555>. [cit. 2025-02-25].

ČESKO, 1993a. Ústavní zákon České národní rady č. 1 ze dne 16. prosince 1992 ÚSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS, 2010–2025, 1/1993. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>. [cit. 2025-03-15].

ČESKO, 1993b. Usnesení předsednictva České národní rady č. 2 ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS, 2010–2025, 1/1993. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>. [cit. 2025-03-15].

ČESKO, 1994a. Zákon č. 153 ze dne 7. července 1994 o zpravodajských službách České republiky. Online. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS, 2010–2025, 49/1994. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-153>. [cit. 2025-03-15].

ČESKO, 1994b. Zákon č. 154 ze dne 7. července 1994, o Bezpečnostní informační službě. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS, 2010–2025, 49/1994. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-154>. [cit. 2025-03-15].

ČESKO, 1998. Ústavní zákon č. 110 ze dne 22. dubna 1998, o bezpečnosti České republiky. Online. Znění účinné od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS, 2010–2025, 39/1998. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110?text=110%2F1998>. [cit. 2025-01-20].

ČESKO, 2000. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Online. Znění účinné od 1. 1. 2024. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS, 2010–2025, 73/2000. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>. [cit. 2025-01-20].

ČESKO, 2003. Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Online. Znění účinné od 01.01.2025 - 30.06.2025. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010–2025, 121/2003. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361> [cit. 2025-04-18].

ČESKO, 2008. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. Online. Znění účinné od 01.01.2009. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS, 2010–2025, 91/2008. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>. [cit. 2025-02-25].

ČESKO, 2011. Zákon č. 341 ze dne 6. listopadu 2011 o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů. Online. Znění účinné 01.01.2012. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS, 2010–2025, 120/2011. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-341>. [cit. 2025-02-25].

ČESKO, 2012. Zákon č. 17 ze dne 8. prosince 2011 o Celní správě České republiky. Online. Znění účinné od 01.01.2013. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS, 2010–2025, 5/2012. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-17>. [cit. 2025-02-28].

ČESKO, 2015. Zákon č. 320 ze dne 11. listopadu 2015, o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). Online: Znění účinné od 01.01.2016. In: *Zákony pro lidi*. © AION CS, 2010–2025, 135/2015. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>. [cit. 2025-03-15].

Internetové zdroje

CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2024. *O Celní správě České republiky*. Online. Celní správa České republiky. 16.08.2024. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/Stranky/o-ceske-cs.aspx>. [cit. 2025-03-03]

ÚŘAD PRO ZAHRANIČNÍ STYKY A INFORMACE, © 2023. *Kdo jsme*. Online. Úřad pro zahraniční styky a informace - ÚZSI. Dostupné z: <https://www.uzsi.cz/kdo-jsme>. [cit. 2025-02-04].

Příspěvek ve sborníku

KURILOVSKÝ, Rastislav, 2020. DONUCOVACIE PROSTRIEDKY HMATY, CHVATY, ÚDERY A KOPY SEBAOBRANY A ICH VYUŽITIE POHOTOVOSTNOU MOTORIZOVANOU JEDNOTKOU V SLUŽOBNÝCH ZÁKROKOKCH. In: *Aplikačné aspekty zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov*

a súvisiacich právnych a interných predpisov v služobných činnostiach. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, s. 180 - 188. ISBN 978-80-8054-873-5.

Osobní komunikace / e-mail

KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE ZLÍNSKÉHO KRAJE, 2025. *Statistické ukazatele donucovacích prostředků.* [e-mailová komunikace]. [cit. 2025-03-28]

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Rozdělení bezpečnostních sborů	26
Obrázek 2 Ishikawa diagram.....	48

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Porovnání DP bezpečnostních sborů	34
Tabulka 2 Počet použití konkrétních DP v jednotlivých letech v ČR	45
Tabulka 3 Aplikace metody What – if.....	51

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Počet použitých DP v jednotlivých letech v ČR.....	41
Graf 2 Počet použitých DP ve Zlínském kraji v jednotlivých letech.....	42
Graf 3 Počet zákroků v jednotlivých letech v ČR.....	43
Graf 4 Počet zákroků v jednotlivých letech ve Zlínském kraji.....	43
Graf 5 Počet útoků na policistu v jednotlivých letech v ČR.....	44

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BIS	Bezpečnostní informační služba
ČR	Česká republika
DP	donucovací prostředky
EU	Evropská unie
GIPS	Generální inspekce bezpečnostních sborů
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IZS	integrovaný záchranný systém
JPO	jednotky požární ochrany
MU	mimořádná událost
PČR	Policie České republiky
ÚZSI	Úřad pro zahraniční styky a informace
ZaLP	záchranné a likvidační práce
ZZS	zdravotnická záchranná služba

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Vyrozumění státního zástupce o použití zbraně a DP se zraněním PČR – vzor

Příloha P II: Úřední záznam o použití DP PČR – vzor

Příloha P III: Porovnání počtu použitých DP

PŘÍLOHA P I: VYROZUMĚNÍ STÁTNÍHO ZÁSTUPCE O POUŽITÍ ZBRANĚ A DP SE ZRANĚNÍM PČR – VZOR

JID: PCR15ETR61010101010

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Zlínského kraje
Územní odbor Zlín
Obvodní oddělení policie Otrokovice
Nám. 3. května 1342, 765 02 Otrokovice

Č. j.

Otrokovice 20. března 2025
Počet stran: 1

Okresní státní zastupitelství ve Zlíně
Dlouhé Díly 351
763 02 Zlín-Louky

Vyrozumění státního zástupce o použití zbraně a donucovacího prostředku při kterém došlo ke zranění nebo usmrcení osoby anebo ke škodě nikoli nepatrné

Dne v hod. v , ul. , čp. použil v souladu s ustanovením § 51 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, donucovací prostředek a zbraň

název donucovacího prostředku:

použití zbraně z důvodu

proti

Jméno a příjmení:
Datum narození:
Místo narození: , okres:
Rozený(á):
Státní příslušnost:
Doklad:

Trvalý pobyt:
Současný pobyt:
Adresa pro účely doručování:

Okolnosti použití zbraně a donucovacího prostředku:

Před použitím zbraně a donucovacího prostředku bylo - nebylo *) použito výzvy s výstrahou

Použití zbraně a donucovacího prostředku bylo - nebylo *) účinné

V důsledku použití zbraně a donucovacího prostředku došlo ke zranění osoby Rozsah zranění:
Rozsah zranění:

221.4222.39371411

(zdroj: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, 2025)

PŘÍLOHA P II: ÚŘEDNÍ ZÁZNAM O POUŽITÍ DP PČR – VZOR

JID: PCR15ETR6a1010101010

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Zlínského kraje
Územní odbor Zlín
Obvodní oddělení policie Otrokovice
Nám. 3. května 1342, 765 02 Otrokovice

Č. j.

Otrokovice 20. března 2025
Počet stran: 3

Úřední záznam o použití donucovacího prostředku

Dne v hod. v použil

proti

Jméno, příjmení:

Datum narození:

Místo narození:

Okres:

Rozený(á):

Státní příslušnost:

Doklad:

Trvalý pobyt:

Současný pobyt:

Adresa pro účely doručování:

Věk: Pohlaví: Výška: Hmotnost:

Oblečení:

Plánovaná akce:

Způsob použití: Krytí zbraní: Použití místo zbraně:

Použití jiného prostředku společně:

Počet cyklů: Vzdálenost: m

Typ hlavice: Selhávka:

Videodokumentace: TESARCAM:

Využití doplňků prostředku TASER:

Okolnosti použití: Teplota: st. C

Jiné:

Zasahující policista: Cílový subjekt:

Okolnosti použití donucovacího prostředku

Před použitím donucovacího prostředku **bylo - nebylo *)** použito výzvy s výstrahou .

Použití donucovacího prostředku **bylo - nebylo *)** účinné .

Použitím donucovacího prostředku **byly - nebyly *)** způsobeny následky.

Osoba kladla **aktivní - pasivní *)** odpor.

Případný(í) svědek(cí) použití donucovacího prostředku:

720.5201.39371394

(zdroj: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, 2025)

2. strana

úředního záznamu o použití donucovacího prostředku

O použití donucovacího prostředku byl vyrozuměn dne v hod.

Případné další skutečnosti

Úřední záznam zpracoval:

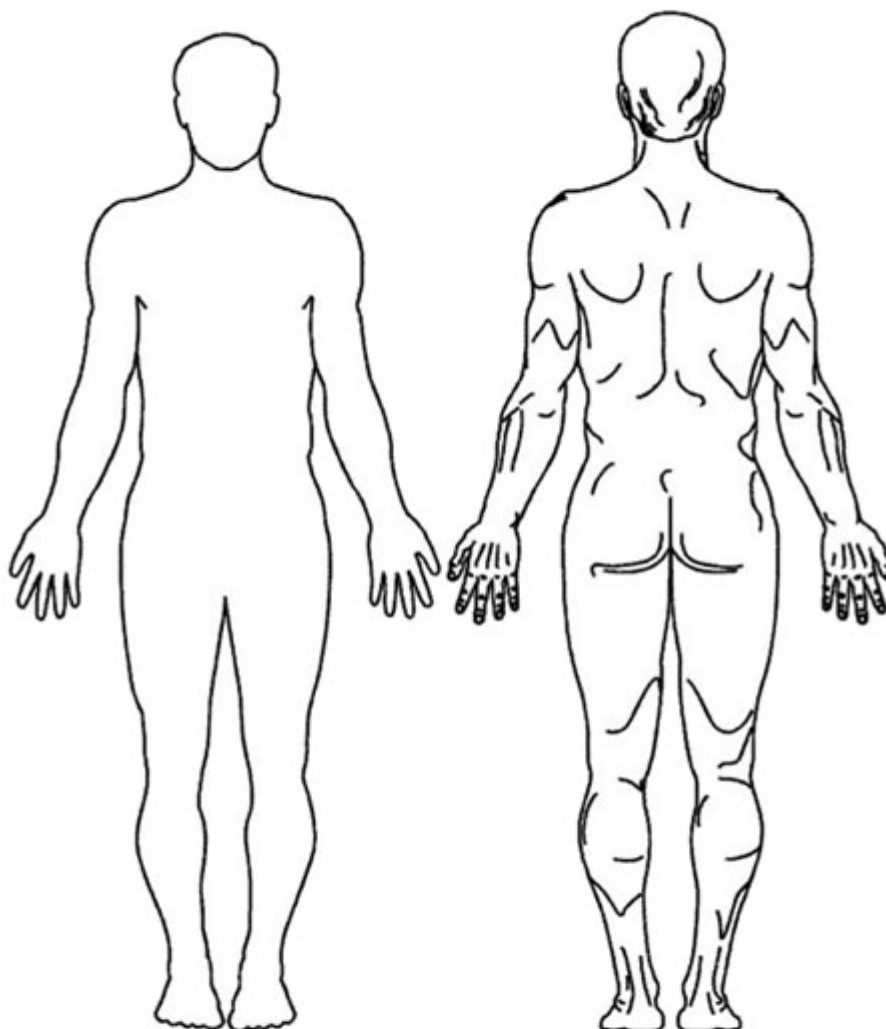
Použití donucovacího prostředku bylo vyhodnoceno dne jako

Vyhodnocení provedl:

720.5201.39371394

(zdroj: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, 2025)

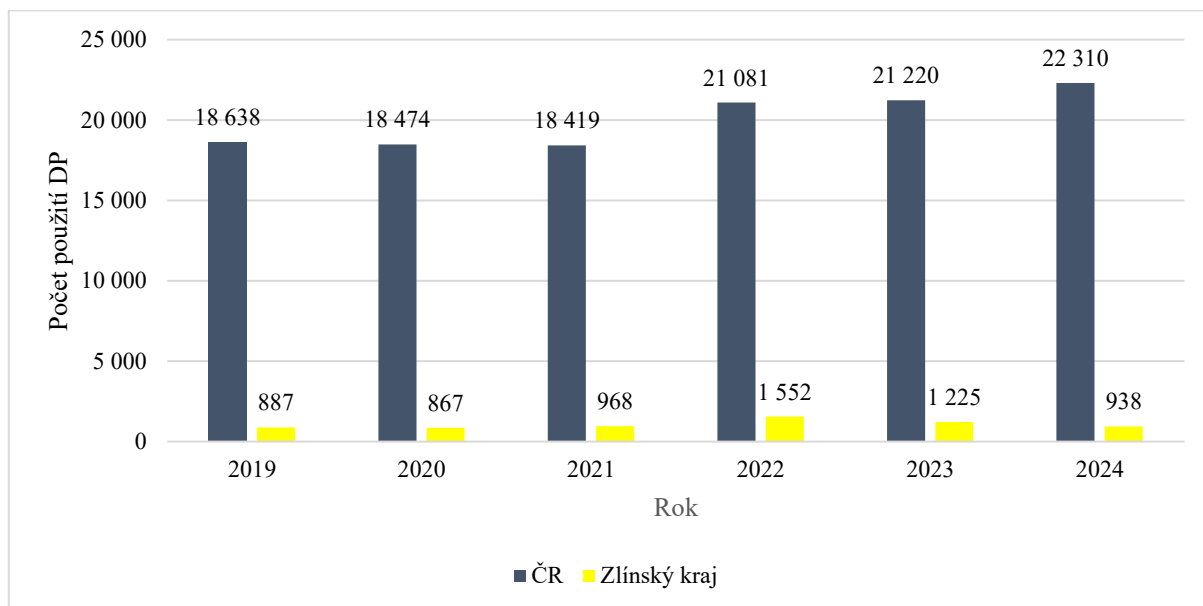
Zakreslení míst zásahu při použití donucovacího prostředku

720.5201.39371394

(zdroj: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, 2025)

PŘÍLOHA P III: POROVNÁNÍ POČTU POUŽITÝCH DP

(zdroj: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, 2025; zpracování: vlastní)